

Qurucusu:
Adil Minbaşayev

Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-ci ilin
iyulundan çıxır

№ 131 (5791) 26 sentyabr 2020-ci il

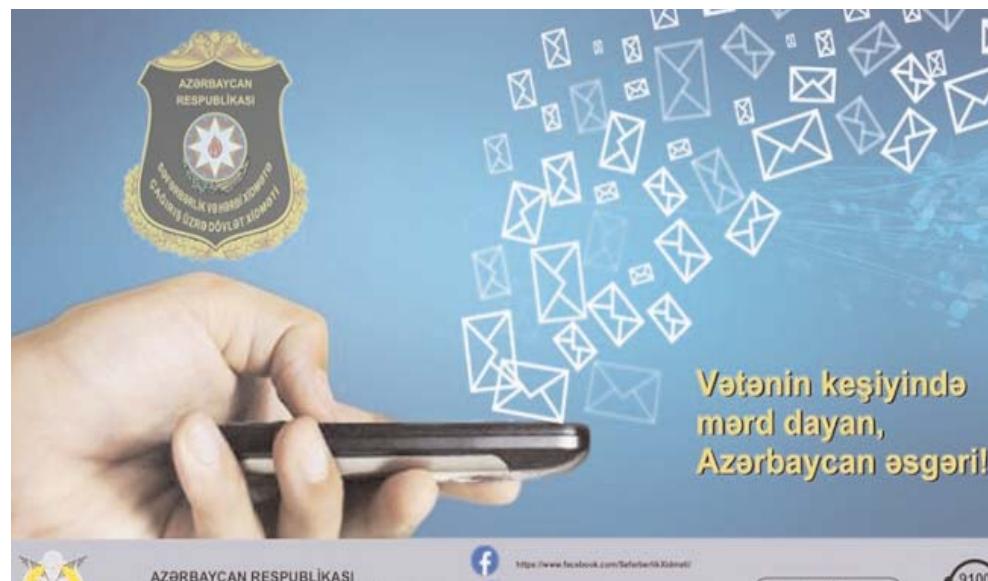
Qiyməti 30 qəpik

Səfərbərlik Xidməti çağırışçılara müraciət etdi

2020-ci ilin oktyabr ayında müddətli həqiqi hərbi xidmətə göndəriləcək çağırışçılar Silahlı Qüvvələr üzrə xidmət yerlərinə təyinatla bağlı Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağrış üzrə Dövlət Xidməti tərəfindən sentyabrın 25-də SMS vasitəsilə məlumatlandırılırlar.

Xidmətdən verilən məlumatə görə, bununla yanaşı, vətəndaşlar xidmət edəcəkləri hərbi hissə və qoşun növünü

SHXÇDX-nin rəsmi internet saytının (www.sferberlik.gov.az) "Elektron xidmət" bölməsinin "Həqiqi hərbi xidmətə çağırılan çağırışçıların hərbi xidmət keçmə yeri haqqında məlumatlar" alt bölməsində özləri haqqında tələb olunan məlumatları müvafiq qaydada daxil etməklə dəqiqləşdirə bilərlər. Həmcinin mobil telefonlar-

Vətənin keşiyində
mərd dayan,
Azərbaycan əsgəri!

dan çağırışçıların şəxsiyyət vəsiqələrinin nömrələrini (yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqələrində isə seriya və nömrəni probelsiz daxil edərək) 9100 nömrəsinə qısa mesaj şəklində göndərməklə də müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağrış barədə məlumat əldə etmək mümkündür. Bu xidmətdən bütün mobil operatorlara məxsus nömrələri olan şəxslər istifadə edə bilərlər.

Yasamalda soyğunçuluq edənlər tutuludu

Paytaxtin Yasamal rayonunda soyğunçuluqla məşğul olan şəxslər tutulublar.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, sentyabrın 23-də Yasamal

rayonunun ərazisindəki parkların birində iki nəfərin Bakı şəhər sakını K.Dostuməliyevə zor tətbiq edərək 100 manat məbləğində pulunu və 681 manat dəyərində "Topaz" kuponunu alması barədə rayon polis idarəsinin 27-ci polis bölməsinə məlumat daxil olub.

Polis əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat tədbirləri nəticəsində soyğunçuluğu törətməkdə şübhəli bilinən paytaxt sakinləri, əvvəllər məhkum olmuş Ç.Nəsimov və S.Hüseynzadə müəyyənləşdirilərək saxlanılırlar.

Hadiə ilə əlaqədar araşdırma davam etdirilir.

Oxuların nəzərinə!

Pandemiya ilə əlaqədar sərt karantin rejimi uzadılmasına görə qəzetimiz bu ay həftədə 3 dəfə - 2, 4, 6-cı günlər çap olunacaq.

Buna görə oxucularımızdan üzr istəyirik.

101 nəfər
koronavirusa
yoluxdu, 137
nəfər sağaldı

Azərbaycan Respublikasında koronavirus infeksiyasından daha 101 nəfər sağalıb, 137 yoluxma faktı qeydə alımb.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahdan Adalet.az-a verilən məlumatə görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 2 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 39 787 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 37 392 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 583 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 1 812 olub.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 6 705, bu günə qədər isə ümumiyyətdə 1 087 578 test icra olunub.

TƏBRİK

Dövlət başçısının
sərəncamı ilə UNEC
rektoru Ədalət Mu-
radov "Şöhrət" or-
deninə layiq görü-
lüb.

"Ədalət" qəzeti-
nin kollektivi də
Ədalət müəllimi bu
yüksek mükafat mü-
nasibəti ilə təbrik
edir.

**Bu gün gücləndirilmiş
dezinfeksiya işləri aparılacaq**

Bakıda gücləndirilmiş dezinfeksiya işləri aparılacaq. Paytaxtin kommunal strukturlarından Adalet.az-a verilən məlumatə görə sentyabr ayının 26-i səhər saatlarından etibarən şəhərin mərkəzi və qəsabələrdəki əsas küçə, prospekt və yollarda xüsusi kimyəvi maddələrlə növbəti dəfə əlavə gücləndirilmiş dezinfeksiya işləri aparılacaq.

Bununla əlaqədar maddələrin qəbul olunmuş müəyyən toksikliyini nəzərə alaraq sakinlərden ciddi zərurət yaranmadığı təqdirdə qeyd olunan tarixdə küçəyə çıxmamaq xahiş olunur.

**HƏMİŞƏ BİZİMLƏDİR
MƏMMƏD ASLAN!**

Bax: səh.14

Aqil Abbas

aqilabbas@rambler.ru

**VAQİF ƏLİSOYUN 65 YOX,
60 YAŞI VAR**

(Təhsil naziri Emin Əmrullayevə
açıq məktub)

Bu günlərdə Qarabağ qazisi Bakı şəhər Suraxanı rayonundakı 281 nömrəli məktəbin müəllimi Vaqif Əlisoyun təhsil naziri Emin Əmrullayevə ünvanlaşmış bir müraciətini ürək ağrısı ilə oxudum və həmin müraciəti də saytında yerləşdirdik, qəzətdə də dərc elədik.

Vaqif Əlisoyun 65 yaşı tamam olduğuna görə təqəüdə göndərilib.

Hörmətli nazir, əvvəla Vaqif Əlisoyun 65 yox, 60 yaşı var, bu məsələye qaydacağıq.

Mən həmişə demişəm, bu mənim subyektiv fikrimdi, orta məktəb ali məktəb üçün kadr hazırlayan təşkilat deyil. Orta məktəbin birinci vəzifəsi vətəndaş hazırlamaqdır. Canı ilə, qanı ilə, ruhu ilə bu Vətənə, bu dövlətə bağlı olan VƏTƏNDAR!

(Ardı 2-ci səhifədə)

GÜNLÜK LƏTİFƏSİ

Ermənilərin etnopsixologiyasına
dair lətifə

İkinci Dünya müharibəsi. Erməni və gürcü mühasirəyə düşürlər. Gürcü su quyusunda gizlə-

nir. Erməni isə ağaca çıxır. Almanlar erməni görünüb əsir götürürler. Əl-qolunu bağlayıb özləri ilə aparırlar.

Su quyusunun yanına çatanda erməni ayaq saxlayır.

Quyuya yaxınlaşış qışqırır: "Valiko, çıx ordan, bizi tapdılar".

İlham Əliyev BMT-dəki çıxışında koronavirusla mübarizə üçün təkliflər irəli sürdü

"Görülmüş tədbirlər nəticəsində ölkədə COVID-19 ilə bağlı vəziyyət nəzarət altındadır. Pandemiyanın iqtisadi çətinliklərinə baxmayaraq, vətəndaşlarımızın həyatı və sağlamlığı bizim üçün prioritet təşkil edir. İqtisadi sabitlik, makroiqtisadi və maliyyə dayanıqlılığının təmin olunması, habelə işsizliklə bağlı məsələlərin həlli məqsədilə 2 milyard dollar həcmində iqtisadi-sosial yardım paketi təqdim edilmişdir. Sosial dəstək tədbirləri təqribən 5 milyon vətəndaşı, yəni, ölkə əhalisinin yarısını əhatə edir".

Bunu Prezident İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 75-ci sessiyasının ümumi debatlarında videoformatda çıxış edərkən deyib.

Dövlət başçısı bildirib ki, Ümumdünya Şəhiyyə Təşkilatı pandemiya ilə mübarizədə Azərbaycanı nümunəvi ölkə adlandırdı.

"Biz iki beraber tranşla Ümumdünya Şəhiyyə Təşkilatına 10 milyon dollar həcmində könüllü maliyyə töhfələri etmişik. İkinci tranş Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlər üçün nəzərdə tutulub. Azərbaycan koronavirusla bağlı 30-dan çox ölkəyə humanitar və maliyyə yardımını göstərib.

Azərbaycan Respublikası 2016-cı ilde 120 ölkənin yekdil qərarı ilə Qoşulmama Hərəkatının sədri seçilmişdir. 2019-cu ilin oktyabrında Qoşulmama Hərəkatının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində Bakıda keçirilmiş XVIII Zirvə toplantısında Azərbaycan sədri öz üzərinə götürmüştür. Zirvə toplantısındaki çıxışında qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının üzvlərinin mənafelərinin qorunması naminə elindən gələni edəcəkdir. Azərbaycan ədaləti və beynəlxalq hüququ müdafiə edəcəkdir", - deyə Prezident söyləyib.

O bildirib ki, Azərbaycanın təşəbbüsü əsasında 2020-ci ilin may ayında Qoşulmama Hərəkatının koronavirusa qarşı videoformatda Fövqəladə Zirvə görüşü keçirildi.

"Mən Zirvə görüşündə Qoşulmama Hərəkatı adından BMT Baş Assambleyasının koronavirusa qarşı mübarizə üzrə dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində Xüsusi Sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etdim. Bu təşəbbüs BMT-nin üzvü olan 130-dan çox ölkə tərəfindən dəstəkləndi.

Hesab edirəm ki, Xüsusi Sessiya pandemiyanın təsir etdiyi bütün sahələrin kompleks şəkildə müzakirə olunmasında çərçivə rolunu oynayaq və onun yaratdığı fəsadların aradan qaldırılması səylərinə töhfə verəcəkdir", - deyə İlham Əliyev əlavə edib.

Prezident beynəlxalq sülh və təhlükəsizlik, pandemiyanın dünya dövlətlərinə təsirini ölkələr arasında həmrəylilik tələb edir.

İlham Əliyev bu mənada mən bir neçə təklif irəli sürüb:

Pandemiyadan sonraki dövrə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində islahatların aparılması vacibdir və bu, zamanın tələbedir. Bu baxımdan BMT-nin qlobal səviyyədə rolunun və nüfuzunun artırılmasına, onun müasir dövrün çağrışlarına daha adekvat cavab vermək imkanına xüsusi diqqət yetirilməlidir.

Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icra olunmaması BMT-nin nüfuzunu sarsıdır. Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrası mexanizmləri yaradılmalıdır.

Pandemiyə dövründə qacqın və məcburi köçkünlər ən həssas qrupa çevrilmişlər. Həmin həssas qrupa daxil olanların təhlükəsiz qaydada və ləyaqətli şəkildə doğma torpaqlarına qaytarılması məsələsinin aktuallığı artır.

Vaksinin əlcətanlığı və ədalətli paylanılmasının təmin edilməsi əhəmiyyətli məsələdir və ən az inkişaf etmiş ölkələr onu pulsuz əldə etməlidir. Bu baxımdan burada əlavə nəzarət mexanizmləri yaradılmalıdır.

Müxtəlif ölkələr tərəfindən "Dayanıqlı inkişaf Məqsədləri"nin icrasına pandemiyanın mənfi təsirinin əhəmiyyəti dairəsi diqqətə təhlil edilməli və həll yolları müəyyən olunmalıdır".

Səfir: "Heç kim Pakistan qədər Azərbaycanı anlaya bilməz"

Ermənistanın son təxribatları qəbul edilməzdirdi və beynəlxalq hüquqa ziddidir.

Bunu Pakistanın Azərbaycandakı yeni səfiri Bilal Haye jurnalistlərlə görüşdə deyib. O bildirib ki, Pakistan hər zaman Azərbaycanın haqq işini dəstəkləyib və münaqişənin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri əsasında həllinin tərəfdarıdır.

Səfir xatırladı ki, 1993-cü ildə məhz Pakistanın Təhlükəsizlik Şurasında sədrliyi zamanı həmin qətnamələr qəbul edilib: "Azərbaycan ərazilərinin 20 faizi işğal altındadır. Heç kim Pakistan qədər Azərbaycanı anlaya bilməz".

B.Haye Cammu və Kəşmir probleminə diqqət çəkib və deyib ki, həm Azərbaycan, həm də Kəşmir xalqı BMT qətnamələrinin yetinə yetirilməsini gözlöyür.

Lavrov Almaniyani şantaj edir

"Şimal axını-2"-nın tikintisi başa çatdırılacaqmı?

"Şimal axını-2" lahiyəsinin tikintisinin başa çatdırılması Almaniya Federativ Respublikasının şərəf məsələsidir" - deyə Rusiya XİN-nin rəhbəri Seqgəy Lavrov bəyan edib. 2019-cu ilin dekabr ayından tikintisi dayandırılan qaz kəməri Kreml çətin siyasi-iqtisadi duruma salıb.

Artıq demək olar ki, tikintinin 90 faizdən çoxu başa çatdırılıb. Lakin Rusyanın Ukraynaya qarşı hərbi müdaxiləsi, Krimin işğal olunması ilə əlaqədar, ABŞ-in birbaşa təzyiqi ilə işlər dayandırılıb. Rəsmi Moskva əsasən Almaniyani şantaj etməklə "Şimal axını-2" layihəsinin tikintisini bərpə etməyə çalışır. Kreml rəsmiləri bildirirlər ki, Birləşmiş Ştatlar

Avropa İttifaqını, xüsusi ilə Almaniyani aşağılamağa çalışır. "Birləşmiş Ştatlar rəsmi nümayəndələrinin diliylə Almaniyadan tələb edir ki, enerji təhlükəsizliyini təmin etməkən imtina etsin və ABŞ-in təklif etdiyi dəba başa gələn Amerikanın siyliş qazını alsın. Mən şəxsi fikirimi bildirirək bəyan edirəm ki, bu məsələdə qərar vermək artıq Almaniyanın şərəf məsələsidir" - deyə Lavrov İranlı həmkarı Zəriflə danışqlar zamanı bildirib. Bu günlərdə ABŞ-in dövlət katibi Mayk Pompeo bəyan etmişdir ki, Vaşington "Şimal axını-2" layihəsinin tikintisine mane olmaq üçün koalisiya yaradır və ümidi edir ki, qaz kəmərinin çökilişi davam etdirilməyəcək. Rusiya Elmlər Akademiyası Avropa İnstitutunun, Almaniya Araşdırımlar Mərkəzinin elmi işçisi Aleksandr Kamkin Sputnik radiosuna müsahibəsində Almaniyanın bu məsələni necə həll edə biləcək sualına cavab vermək istəyib: - "Belə deyək, Almaniyanın şərəfi çoxdan qızılları ilə birləşdə Birləşmiş Ştatların orzusunda saxlanılır. Bir tərəfdən vitse-kansler Olaf Şolts bəyan edir ki, "Şimal axını-2"-nın tikintisi başa çatdırılacaq. Digər tərəfdən isə biz, kansler Angelina Merkelin əks fikirlərini eşidirik. Almaniya demək olar ki, iki nişanlı arasında qalan gəlin kimi, bilmir hansına qoşulub qaçın". "Şimal axını-2" qaz kəməri, Rusyanın dəniz sahillərində Baltık dənizinin dibini ilə Almaniyaya qədər çəkilməlidir.

ABŞ əvvəldən bu layihənin həyata keçirilməsinin əleyhinə olub. Hətta Tramp Almaniyanın təhlükəsizliyinin qorunması üçün bu ölkədə yerləşən hərbi kontingentinin də bir hissəsini çıxarmaq barədə qərar verib. ABŞ prezidenti açıq bəyan edib ki, bu layihə həyata keçərsə, Almaniya Rusiyaya iqtisadiyyatını gücləndirmək üçün milyardlarla dollar ödəyəcək. "Biz Almaniyani Rusiyadan qoruyuruq, onlar isə Rusiyannın güclənməsinə kömək etmək istəyirlər" - deyə bəyan edərək, laiyədə çalışan bütün Avropa şirkətlərinə embarqo qoymaçağı ilə hadələdi. ABŞ - in bu hədələrimdən sonra, artıq on aydır ki, "Şimal axını-2" qaz kəmərinin cəkilişi dayandırılıb.

Rüstəm Hacıyev

Aqil Abbas

VAQİF ƏLİSOYUN 65 YOX, 60 YAŞI VAR

(Təhsil naziri Emin Əmrullayevə açıq məktub)

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Təbii ki, istedadlıları, savadlıları ali məktəbə daxil olacaq, orda həm mütəxəssis kimi, həm də bir vətəndaş kimi daha da yetkinləşəcəklər. Və bütün orta məktəbləri bitirənlər də ali məktəbə daxil ola bilmir, ya peşə məktəblərinə üz tutur ki, peşə sahibi olsun, ya da gedib digər sahələrlə - əkinçiliklə məşğul olur, sürücülük edir, bənnalıq edir, daş yonur və sair və ilaxır. Yeni bir vətəndaş kimi bu millətə, bu dövlətə quşluq edir.

Ağa Laçınlı "Səmimiyyət" adlı şeirində deyir:

*Bir ölçü götürsək səmimiyyəti,
Alım var, çobandan aşağı qalar.*

Və Ağa Laçınlığının təbirincə desək:

*Bir ölçü götürsək vətəndaşları
Alım var ki adı bir çobandan aşağı qalar.*

Vaqif Əlisoy əsl vətəndaşdı və şagirdlərini də bir vətəndaş kimi yetişdirib. Şagirdlərinin başqa uğurlarını qoyuram bir kənarə, şagirdləri bu Qarabağ qazisini məhz ona görə sevirdilər ki, onları bu millət, bu dövlət üçün yararlı bir vətəndaş kimi tərbiyə edirdi. Bu sərr deyil ki, orta məktəblərdə kişi müəllimlərin sayı heç 10-15 faiz təşkil etmir. Həm də məktəblərdə kişi müəllimlərinə ehtiyac var. Belə bir vaxtda bir kişi müəlliminə təqəüdə göndərmək nə dərəcədə məqsədə uyğundur? Özü də həm müəllim kollektivinin, həm də məktəb direktorunun böyük hörmətlə yanaşdıqları bir Qarabağ qazisi, bir kişini.

Söhbəti uzatmayım, gələk yaş məsələsinə. Vaqif müəllimin 65 yaşı yoxdu, 60 yaşı var. Çünkü o, ömrünün 5 ilini elində silah səngərlərde keçirib. Nə gecəsi olub, nə gündüzü, nə rəhatlığı, nə yemək-içməyi, nə ailəsini görüb, nə şagirdlərini. Qanın-qadanın içində keçən 5 il. Əslində bu 5 il ən şərəflə bir ömürdü, amma bu 5 il yaşamayıb ki.

Evi-eşiyi, kəndi-kəsəyi, yurdu-yuvası viran qalıb. Özü, ailəsi, nəsil-nəcabəti çöllərə düşüb. Nə qədər əzizi şəhid olub.

Vaqif Cəbrayıllızadə Səttar Bəhlulzadə haqqında yazar:

*Ölsəydi
bu dünyadan qara torpaqları
dolduramazdı
qocanın üz qırışlarını.*

İndi Vaqif Əlisoyun sıfətinə baxmaqla bir insanın nə qədər ağrı-acı çəkdiyini görmək olar.

Vaqif Əlisoy ümumiyyətlə, bəxti getirməyən adamdı. Ermənilərlə müharibədə də heç bəxti getirmədi, döyüsdə vurulub şəhid olsayıdı indi Azərbaycanın Milli Qəhrəmanıydı.

Hörmətli Nazir!

Siz rəsmi ad almayan Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Vaqif Əlisoya bir müəllimliyi çox görməyin!

Sağ olun!

ƏDALƏT

26 sentyabr 2020-ci il

Azərbaycanın prinsipial mövqeyi

Azərbaycan Respublikasının prezidenti cənab İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 75 illiyinə həsr edilmiş iclasında qətiyyətli çıxışı ilə ölkəmizin mənafeyini və milli maraqlarını bir daha yüksək səviyyəli iclas iştirakçılarının nəzərinə çatdırıldı. Prezident İlham Əliyev ali tribunadan çıxışı zamanı dünyanın hazırladı iki cəbhədə - bir tərəfdən dünyanı bürünen qlobal pandemiyaya qarşı, digər tərəfdən işgalçi Ermənistanın hərbi siyasi təxribatlarına qarşı mübarizə aparan Azərbaycanın prinsipial mövqeyini bir daha bəyan etdi.

"Dayanıqlı inkişaf Məqsədlərinin 2030-cu Gündəliyinə əsasən "sübh olmadan dayanıqlı inkişaf, dayanıqlı inkişaf olmadan sülh mümkün deyil. Dayanıqlı beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün işğala son qoyulmalıdır. Beynəlxalq hüququn norma və prinsiplerinə riayət olunması və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrası təmin edilməlidir" - deyə bildirən İlham Əliyev dünya ictimaiyyetini və dünyanın aparıcı dövlətlərini bir daha susquluğa son qoymağa, torpaqlarımızın erməni quldurları tərəfindən işğalına ikili münasibətdən əl çəkməyə çağırıldı.

"Azərbaycan ərazisinin təqribən 20 faizi 30 ildən artıqdır ki, Ermənistana işğali altında dır. Ermənistana BMT Nizamnaməsini kobud şəkildə pozaraq Azərbaycana qarşı hərbi güc tətbiq etmiş, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və ətraf yeddi ra-

yonunu işgal etmişdir. Bir milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətine düşmüşdür" - deyə prezident bir daha ali iclas iştirakçılarına xatırlama verdi.

Cənab İlham Əliyev çıxışının davamında işğal olunan ərazilərdə Er-

denti ali qurumdan torpaqlarımızı işğal edən Ermənistana qarşı sankisiyalar tətbiq edilməsini tələb etdi: "Beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozan Ermənistana işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz məskunlaşdırma siyaseti aparır. Azə-

baycanın işğal altında olan ərazilərində qızıl və digər qiymətli metal və mineralar hasil edən Ermənistana onları beynəlxalq bazarlara ixrac edir. Bu, qanunsuz biznes fəaliyyəti və çirkli pulların yuyulması sxemidir".

Ermənistan rəhbərliyinin düşməncəsinə verdiyi Azərbaycanofob bəyənatları və təxribatlarının ölkəmizə qarşı yeni müharbəye hazırlığını nümayiş etdirdiyini bildirən dövlət başçımız, gərginliyin artmasına görə, məsuliyyətin Ermənistana hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşdüyüünü vurğulayıb.

ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyətinin heç bir nəticə vermediyini bildirən İlham Əliyev danışıqların imitasiya naməne aparılması ilə razılaşmadığını deyib: "Otuz ilə yaxın danışçılar prosesində iştirakımız sülhə sadıqliyimizin bariz nümunəsidir. ATƏT-in Minsk qrupunun bütün 11 üzvü fəal iştirak etməlidir".

Azərbaycan Respublikasının prezidenti BMT Baş Assambleyası 75-ci Sessiyasındaki çıxışında qlobal pandemiyə ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının daxildə və beynəlxalq səviyyədə görüyü tədbirlər barədə də geniş məlumat verib. Ali iclasda təmsil olunan dövlətlərin nümayəndələri prezident İlham Əliyevin çıxışı ilə bir daha müasir Azərbaycan dövlətinin məqsəd və məramları ilə tanış oldular.

Rüstəm HACIYEV
Hüquq şöbəsinin müdürü

mənistan terrorçuları tərəfindən azərbaycanlı əhaliyə qarşı etnik təmizləmə aparıldığı, bütün azərbaycanlı əhaliyin işğal edilmiş ərazilərdən qovulduğunu, mülki şəxsələrə qarşı bir sıra müharibə və insanlıq eleyhine cinayətlər törədildiyini bildirib:

"1992-ci ildə Ermənistana Xocalı soyqırımı törətmüşdür ki, onun nəticəsində Xocalının 106-sı qadın və 63 uşaq olmaqla 613 dinc sakını qətlə yetirilmişdir. Ondan artıq ölkə Xocalı soyqırımı tanımışdır".

İşğal və insanlıq siymanın məsələlərlə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistana qarşı verdiyi dörd qətnaməsinin icra olunmamasını, Ermənistanın bu qətnamələrə ümumiyyətlə, məhəl qoymamasını diqqətə çatdırıban Azərbaycan Respublikasının prez-

baycan da daxil olmaqla beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinin Beyrutdakı partlayışın aradan qaldırılmasına yönəldiyi bir vaxtda, Ermənistana vəziyyətdən sui-istifadə edərək Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə erməni əsilli livanlıları yerləşdirməklə məşğuldur".

Daha sonra prezident İlham Əliyev işğalçı dövlətin bugünkü Ermənistana və işğal edilmiş ərazilərdə Azərbaycan xalqına məxsus tarixi və dini abidələri, mədəni mirasları dağıtmaqla, bu torpaqlardan azərbaycanlıların izini silməyə çalışdığını bildirib: "Ermənistan işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz olaraq təbii ehtiyatları istismar edir və sünə ekoloji böhran vəziyyəti yaratmaq məqsədilə su ehtiyatlarından istifadə edir. Azə-

riy 617 mənzil və fərdi ev (o cümlədən 554 mənzil, 63 fərdi ev) verilib.

Qalan evlər də ilin sonuna dək veriləcək.

Qeyd olunub ki, ümumilikdə ötən dövrə şəhid ailələrinə və ölkəmizə ərazi bütövülüy, müstəqilliyi və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar olillyi olan şəxsələr 8205 mənzil və fərdi ev təqdim edilib.

Yeni fərdi yaşayış evi ilə təmin edilən şəhid ailələrinin üzvləri və Qarabağ mühərabəsi əllillərinə ötən il 934 mənzil və fərdi ev təqdim edilib.

Dövlət başçısının tapşırığına əsasən 2020-ci ildə şəhid ailələrinə və mühərabə əllillərinə rekord sayıda, yeni azı 1500 mənzil və fərdi ev verilməsi işləri aparılır. Bu gün Füzuli, Ağdam, İmişli rayonlarında təqdim edilən fərdi evlər də daxil olmaqla, onlardan

yev iştirak edib. Tədbirlərdə Prezident İlham Əliyevin sosial siyasetinin əsasında vətəndaş amilinin dayandığı, həssas əhali qruplarının rifahına yönələn tədbirlərin geniş vüsət aldığı vurgulanıb.

Bildirilib ki, şəhid ailələrinin və Qarabağ mühərabəsi

olillərinin mənzillə təminatı programı ildən ilə genişləndirilir. Şəhid ailələrinə və Qarabağ mühərabəsi əllillərinə ötən il 934 mənzil və fərdi ev təqdim edilib.

Tədbirlərinin təşkilatçıları əsasən 2020-ci ildə şəhid ailələrinin üzvləri və Qarabağ mühərabəsi əllillərinə rekord sayıda, yeni azı 1500 mənzil və fərdi ev verilməsi işləri aparılır. Bu gün Füzuli, Ağdam, İmişli rayonlarında təqdim edilən fərdi evlər də daxil olmaqla, onlardan

Vilayət Quliyevin tərcüməsində

Generalın gündəliyindən sətirlər

General Denstervill Bakı uğrunda döyüslərdə ermənilər haqda

(Gündəlikdən parçalar)

19 avqust 1918-ci il

Dünən və bu gün uzunluğu 10 milə çatan cəbhə xəttini bütünlükə gəzmışəm. Cənubda, dəniz sahilində şimala qədər sağ cinah açıq qalır. Bu da türklər qüvvələrini yenidən qruplaşdırmağa, yarımadañın şərqindən arxamızda müəyyən narahatlıq yaratmağa imkan verir. Hər iki cinahın öz xəttində dayanan ermənilərin nəzarət etdiyi mövqelərin mənim Şimali Stafforddan olan əsgərlərim hesabına qüvvətləndirilsə də bu ermənilər son dərəcə boş, fərsiz adamlardır. Aralarında heç bir nizam-intizam və mütəşəkkillik yoxdur. Tədricən erməni batalyonlarına britaniyalı komandirlər göndərməyə başlamışq. Batareyalarda da bizim zabitlər var.

1 sentyabr 1918-ci il

Bakı heç nəyə baxmadan hələ də müdafiə olunur. Bu saatə uzun sürən möcüzədən başqa bir şey deyil. Şəhərdə qaya-qanun və nizam-intizam yoxdur. Beş nəfər diktator - Yermakov, Lemlin, Velunts (erməni) və b. yarpaq kimi zəifdir. Bakı qoşunlarında heç bir intizam, mütəşəkkillik və tabeçilik nişanəsi görünmüür. Ermənilər düşmənin hücum etdiyi hər yerdə geri qaçırlar. Nəticədə əsgərlərim yardımından məhrum olduğunu gözləyən ova çevrilirlər. Mən ermənilərə az öncə möhkəmləndirilən mövqelərdə yerləşməyi əmr etmişdim. Çünkü məhz həmin istiqamətdən zərba gözləyirdik. Amma onlar düşmən hücumunu əsas gətirib əmrin icrasından boyun qaçırırdılar. Dünən erməni hərbi hissələrə cəbhə xəttinə yollanmaq əmr olunub. Lakin yüksək məsələ ilə bağlı iclas keçiriblər. İştirakçıların 30 faizi cəbhə xəttinə getməyin lehinsə olub. 70 faiz əleyhinə çıxıb. Bu 30 faiz həqiqətən də dəyanətli oğlanlardır. Onlar qalan 70 faizin üstüna silah çəkiblər ki, ya cəzalandırılsınlar, ya da əmrin icrasına məcbur etsinlər. Güllə səsləri bizi zirehli maşınlardan birinin lap yaxınlığından gəlib. Maşına cavabdeh olan kiçik zabit komandırə zəng vurub. "Əgər atşo dərhal dayandırmasalar, onları gülləbəran etmək əmri ni verçəyəm". Komandır cavabında deyib: "Buyurun, əmr verin!"

3 sentyabr 1918-ci il

Baş komandan general Dokuçayev yaxşı oğlandır. Amma elə güclü adam deyil, üstülik də on çotin sahə üçün cavabdehdir. Onun qərargah rəisi polkovnik Avetisov (ermənidir) zəif, xəstə, tamamən heç bir iş yaramayan adamdır. Generala dedim ki, onu dalma bir təpik vurub qovsun, yerinə də Stoukutayın etsin.

5 sentyabr 1918-ci il

Çevrəmdəki əsasən ermənilərdən ibarət Bakı qoşunları həqiqətən də xalis dəhşətdir. Dünən gecə, qaranlıq düşəndə zabitlərimdən biri müdafiə xəttini inspeksiya edirdi. Ən təhlükəli və düşmən hücumunun özən çox gözənləndiyi yerdə ermənilərdən bir nəfərə də rast gəlməmişdi. Əslində isə cəbhə xəttinin həmin hissəsində 1500 əsgər və 2 pulemyot olmalıdır. Bütöv erməni batalyonunun dayanmalı olduğu başqa nöqtədə isə camisi 75 nəfər varmış.

12 sentyabr

Qonşu verfdə qadını aşnasi güllə ilə vurub yaralayıb. Onun qulagi deşən fırıldaları adama kadər gotırır. Amma belə hallar burada adı şey sayılır. Qəddar ermənilər müsəlmanlara hücumlarına heç ara vermirlər. Dünən gecə yenə də tatar evinə basqın ediblər. Rus əsgərləri qayda-qanun yaratmaq üçün gələndə kapitanın oğlu yaralanıb. Ona örə də gəmidə matəmdir. Dünən bombardman olmayıb. İnsanın zəhləsini tökən sakitlikdir.

15 sentyabr 1918-ci il

Ermənilərdən isə həmişəki kimi bu dəfə də bir fayda yox idi.

16 sentyabr 1918-ci il

Bu erməni qaçqınları əsl fəlakətdir!

Layihənin istiqaməti: Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Nº 109 (2143) 26 sentyabr 2020-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkısapına
Dövlət Dəstəyi Fondu

Son günler həm ölkə mətbuatında, həm də beynəlxalq müstəvidə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yerli telejurnalistlərə verdiyi müsahibə diqqət mərkəzində saxlanılıb. Demək olar ki, yaxın-uzaq ölkələrin, xüsusilə qardaş Türkiyənin, həmçinin Rusiyanın, Ukraynanın, Moldovanın, Gürcüstanın və digər ölkələrin kütləvi informasiya vasitələri, elektron mediaları Azərbaycan Pre-

ləri Xankəndindən, ona bitişik ərazilərdən bölgənin azərbaycanlı sakinlərini qovmağa müvəffəq oldular. Bu işdə SSRİ-yə aid olub ermənilərə xidmət edən 366-ci alay da böyük rol oynadı.

Cünki bu alayın tərkibi daha çox ermənilərdən və ermənipərestlərdən ibarət idi. Azərbaycan Prezidentinin hadisələrin ilk məqamlarını dəqiq faktlarla işarə etməsi həm ikili standartlar həyata keçirənlərin, həm də ermənilə-

pozmaq istədiklərini nəzərə alıb ona vaxt verilməsini xahiş etmişdir. Onu da xahiş etmişdir ki, Azərbaycan tərəf atəşkəs rejimini daha da möhkəmləndirsin”.

Lakin hadisələrin gedişati gösterdi ki, Ermənistan hakimiyəti dəyişsə də, bu hakimiyətin məqsədi, meramı, onun tutduğu yol dəyişməyib. Paşinyanın atdığı addım özündən önceki iqtidarı addımları ilə üst-üstə düşür.

Və ən maraqlısı da budur ki, bu ha-

olan SOROS təşkilatıdır. Bu gün də Ermənistanda baş veren qanun pozuntularına, anti-demokratik hərəkətlərə, insan hüquqlarının tapdanmasına göz yumulur. Cünki onun, yəni Ermənistən arxasında SOROS Fondu və onunla həmfikir olanlar dayanır.

Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, özü söz sahibi ola bilməyən Ermənistən rəhbərliyi xalqının taleyini düşünmür, onu işğalçılığı, müharibəyə sürükleyir. Amma Azərbaycan Prezi-

TƏXRİBATLAR DÜŞMƏNİN İÇ ÜZÜNÜ AÇIR

Azərbaycan Prezidenti bu barədə ölkəmizin mövqeyini konkret ifadə etdi

zidentinin çıxışını manşetlərə çıxarıblar. Açıq etiraf etmək lazımdır Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin etdiyi çıxış ölkə daxilində böyük ruh yüksəkliyinə səbəb olub. Demək olar ki, bu gün hər kəs hər yerdə bu çıxışdan danışır, bu çıxışa öz münasibətini dili gətirir. Bir vətəndaş olaraq şəxsən mən cənab Prezidentin çıxışını sonadək dinləyib təkrar əmin oldum ki, ölkə rəhbəri bütün məsələlərin ən həssas nöqtələrinə qədər diqqət mərkəzində saxlayır ve lazımı anda lazımı addımları atır.

Bəli, hər kəs kimi mən də Dağlıq Qarabağ hadisələrinin başvermə prosesini yaxşı xatırlayıram. Cünki bu proses bilavasite Dağlıq Qarabağdan olan insanların gözü qarşısında baş verib.

O cümlədən də mənim. Ölkə prezidentinin vurğuladığı kimi, biz həmin proseslərin ilk anında məsələnin əsl mahiyyətini bilmədik. Lakin zaman göstərdi və bu gün Azərbaycan Prezidentinin də vurğuladığı kimi, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi büro üzvlüyündən uzaqlaşdırılmasından iki həftə sonra ermənilər Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan ayrılib Ermənistənə birləşdirilməsi barədə iddia qaldırlılar.

Bu gün həmin fakt bir daha sübut edib ki, ermənilərin qorxub çekindiyi, ehtiyat etdiyi ən böyük güc məhz Heydər Əliyevin Kremlde söz sahibi olmasına. Məhz onun tutduğu vəzifədən uzaqlaşdırılması ilə Qorbaçovun məkrili siyaseti həyata keçirilmeye başlandı. SSRİ rəhbəri özünün köməkçisi Arkadi Volskinin Dağlıq Qarabağda xüsusi idarenin rəhbəri olmasına tövifat verdi. Bununla da ermənilərin Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan qoparmaq planı işe düşdü. Məhz Volskinin dövründə erməni saqqalları, terrorçuları, eləcə də digər silahlı dəstə-

rin və ermənipərestlərin yuxusuna haram qatıbdı. Ona görə də siyasi siması artıq faş olunmuş Paşinyan rejimi özünün keçmişini, korrupsiyaya qurbanmış ailəsini və çevrəsini arxa plana keçirmək üçün texribatlara, siyasi avantüraya daha çox cəhd göstərir.

Bununla bağlı Azərbaycan Prezidenti dəfələrlə bildirib ki, "Ermənistan iki il öncə dövlət çevrilişi baş verəndə biz buna neytral qaldıq. Vəziyyətdən istifadə etməyi düşünmədik. Cünki bizim üçün Köçəryan-Sarkisyan xuntasının hakimiyətdən getməsi maraqlı idi. Hətta həmin məqamlarda qeyri-rəsmi kanallarla Azərbaycan hakimiyətinə yararlışlar göndərən Nikol Paşinyan Azərbaycandan vaxt istəmişdi". Bu faktın özü göstərir ki, Azərbaycan iqtidarı, Azərbaycan xalqı kiminse çetin durumundan, ağır vəziyyətdən yararlanmaq fikrindən çox uzaqdır. Bizim konkret mövqeyimiz, konkret vəzifemiz var. Cənab Prezident öz çıxışında bu məqama toxunarkən onu da açıqladı ki, "Düşənbədə Paşinyanla olan görüş zamanı o, Ermənistən daxili vəziyyətinin ağır olmasına, keçmiş hakimiyətin yenidən revanş almaq üçün atdığı addımları və bununla da aparılan danışqları

kimiyyət yalana, şəntaja, təxribata və bir də yarvarışlara daha çox meyllidir.

Yəni Azərbaycan tərəfinin ən kiçik səhv addımlını duyan kimi, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına, Rusiyaya və digər dövlətlərə üz tutub yalvarmağa, kömək istəmə-

yə, onlardan Azərbaycana hansısa bir təsir etmək variantını dili getirməyə üstünlük verir.

Deməli, Azərbaycan Prezidentinin də vurğuladığı kimi, "bu gün Ermənistən siyasetinin əsas məramı, məqsədi özlərini alçaltmaq, özlərində məzəlum, yaziq imici yaratmaqdı. Ağlaşmaq, hay-həşir qoparmaq, nəticədə də ondan-bundan ianə, qrant, kömək qoparmaq və bu həysizliyi da utanmadan məzəlum erməni xalqına dəstək kimi təqdim etməkdir".

Əsl həqiqətdə isə bu, genində diləngçilik olan bir xalqın nəyə qadir olduğunu görsəticisi, kimliyini ifadəçisidir.

Cünki Ermənistən Rusiyanın forpostu olduğunu artıq çoxdan etiraf edib. Cünki onun müstəqilliyi formal xarakter daşıyır. Ona görə də Ermənistən aid olduğu dairələrin icazəsi olmadan heç bir qərara imza atmır.

Yeri gəlmışken, onu da qeyd edək ki, Ermənistanda dövlət çevrilişinin dəstəkleyicisi və təşkilatçısı SOROS təşkilatı olubdu. Məhz SOROS rejimi Paşinyanı hakimiyətə gətirib. Ona görə də Ermənistanda söz sahibi dünyaya müxtəlif siyasi oyular sırayan və hakimiyət dəyişikliyində maraqlı

dentinin də vurğuladığı kimi, xalqımızın səbri həudsuz deyil.

Biz öz torpaqlarımızı işğaldən azad etməyin bütün yollarını və variantlarını yaxşı bilirik və bu hüquq özümüzə saxlayırıq. Ermənistən təxribat yolu ilə müharibəyə başlamaq istəyi ona baha başa geləcək. Bu barədə Azərbaycan Prezidenti qarşı tərəfə açıq mesaj da verdi.

Ali Baş Komandan bildirdi ki, "Bizə qarşı ciddi təxribat törədilərsə, onda bizim üçün heç bir məhdudiyyət olmayıacaq. Artıq Ermənistən ərazisine keçmək üçün bize heç bir mənə yoxdur".

Bunun ardınca cənab İlham Əliyev onu da qəti şəkildə bəyan edib ki, Ermənistən yeni böyük müharibəyə həzırlaşır.

Və bu, bizim üçün Ermənistən daim təhlükə mənbəyi olmasını bir dəha göstərir.

Əger ermənilər özlərinin bu çirkin planlarından el çəkməsələr, bunun onlar üçün çox ağır nəticələri olacaqdı.

Bəli, bütün dünya bilir ki, biz torpaqlarımızın işğaldən azad olunması üçün sülh danışqlarına üstünlük vermişik. Lakin qarşı tərəfin bu danışqları danışqlar xatırınə uzatması və törətdiyi ardıcıl təxribatlar töötəməsi göstərir ki, artıq erməniləri öz yerində oturtmağın vaxtı gəlib çatıb. Biz Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında hüquqlarımızı bərpə edib torpaqlarımızı azad edəcəyik.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
Əməkdar jurnalist

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ
İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN
İNKİŞAFINA DÖVLƏT DƏSTƏYİ
FONDUNUN MƏLİYYƏ YARDIMI İLƏ**

ƏDALƏT •

26 sentyabr 2020-ci il

"Azərbaycan prezidenti yeni dövlət qurur - Şərqdən Qərbə regional güc formalaşdırır"

Dövlət başçısı İlham Əliyev bir neçə gün öncə yerli mediaya müsahibə verib. Bir səra məsələlərə toxunan ölkə prezidenti Azərbaycanın neft ölkəsindən qaz ölkəsinə kecid almasından, ekoloji problemlərdən, Qarabağ münaqişəsindən, müstəqillik dəyirlərindən danışub. Son müsahibə ilə əlaqədar olaraq beynəlxalq münasibətlər üzrə mütxəssis, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Əziz Əlibəyli ilə müzakirə apardıq.

"Azərbaycan qazı Avropanın təhlükəsizliyi baxımından önemlidir"

-Dövlət başçısı Azərbaycanın neft ölkəsindən qaz ölkəsinə kecid allığıni bildirdi. Neftdən qaza kecid nə ilə bağlıdır?

-Azərbaycan qaz ehtiyatları baxımından zəngindir. Qaz enerjisi diplomatiyası yönündən Azərbaycan istər dünya, istərsə regionda önemli yero sahibdir. Son zamanlar dünyada neft enerjisi etrafında müxtəlif spekulyasiyalar yaşanır. Eyni zamanda daha ucuz alternativ enerji mənbələrinin keşfi artıraq və neft hələ də Rusiyinin siyasi maraqları baxımından diqtoformulu kimi qalmaqdadır ki, bu da anti-neft koalisiyasının yaranmasına, neft qiymətlərinin katastrofik enməsinə gətirib çıxırab.

Dünyada neftlə bağlı çökəm prosesi getdiyi bir zamanda Azərbaycan da qaz strateyiyasında dəyişikliklərə imza atıb.

90-ci illərdən, xüsusən "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra, 1998-ci ildən Azərbaycan əsas qaz ixracatçılarından birinə əvvəlib. 2019-cu ildə BP-ninə qazlaşmasına görə qaz ehtiyatımız 3 trilyon kub metr təşkil edir ki, bu da etiyatların 33% artığını göstərir. Bu az rəqəm deyil, 700 milyard kub metrdən səhbet gedir.

-Azərbaycan qazı istər Avropa, istərsə dövlətimiz üçün hansı maraqlara və təhlükəsizliyə hansı formallarda xidmət edir?

-Xəzər dənizi neft bölgəsindən qaz hövzəsinə əvvəlməkdə start götürdü. İstər "Qarabağ", istər "Ümid" istərsə "Abşeron" yatağı gələcəkdə tək bizə deyil, qonşu dövlətlərin də inkişafında, güclənməsində rol oynayır. Azərbaycandan Avropaya daşınacaq qaz həmin ölkələrindən də bundan yaranlanmasına imkan verir.

Bütün bunlar Azərbaycanı önemli figura əvvərcək. Xəzərin dibi məsələsi həll olun-

sa, bu bizimlə yanaşı Qazaxistandan, Türkmenistanın da işinə yarayacaq. İran isə bəzi imperialist maraqlarından əl çəksə, o da kifayət qədər yararlanı bilər. Transxəzər layihəsi Avropanın da qaz təhlükəsizliyi baxımından önemlidir. Rusiya siyasi maraqları namə Avropanı bəzən qış aylarında dondurur. Avropan üçün qeyd etdiyimiz qaz daşınmaları təhlükəsizlik baxımından əhəmiyyətli yero sahibdir.

Ölkə başçısının da neft ölkəsindən qaz ölkəsinə kecid edirik deməsi isə təkcə təchizat ölkəsinə əvvərləməmiz deyil, milli təhlükəsizliyimizin təmin edilməsi, dünya bazarında yer tutmağımız və s. amilləri də nəzərdə tutduğumu qeyd etməliyik.

Dövlət başçısı son müsahibəsində də qaz resurslarının işlənməsi, çıxarılması, çatdırılması, nəzarət proseslərinə kimi diqqəti çəkdi. Qaz diplomatiyasının istər siyasi, istərsə maddi dəstəyindən sonra paralel olaraq Qarabağ probleminin həlli yönündə addımların atılması, müdafiə strukturunun güclənməsi də aparılır və aparılacaq.

-Maraqlıdır ki, ekoloji problemlər bu müsahibədə əsas tezis kimi xüsusi xətlə keçir.

-Dünyada ekoloji tarazlığın pozulması əlavə problemlər yaradır. Sənaye üsü ilə nefətin çıxarılması Xəzər regionunu da cıraklı ərazilərə çevirib.

1987-ci ildən Bruqlend laiyəsi var ki, bütün bunlar orada nəzərdə tutulub. Bakının özü də cıraklı şəhərə əvvəlmişdi. Biz 21-ci əsrin tələbatlarına uyğun olaraq yaşam tərzimizi, ehtiyaclarımızı təmin edərək gələcək nəslə də nəzərə almalyıq.

Hər hansı məhdudlaşdırıcı məqsəd qida haqlarının, sağlam yaşamaq hüququnun, insan haqlarının pozulmasına səbəb ola bilər ki, zətən ekoloji təmizliyin pozulmasında da bu haqların təhlükəyə məruz qaldığını deyə bilərik. Həmçinin, iqlim dəyişikliyi su təminatında da problemlər yaradıb. Kürçayının öz mənsəbinə kimi çatmaması və.s-i göstərə bilərik.

Azərbaycan Avropa Şurası, BMT və digər beynəlxalq təşkilatların üzvü kimi bir sıra konvensiyalara qoşulub və imza atıb. Burada əşaq haqlarından, sağlam qida, su təminatı, ekoloji tarazlığın qorunması və.s kimi layihələr var.

Biz çalışırıq ki, həm bu günün təlabatını təmin edək, həm də dayanıqlı inkişafla sahib olduğumuz resursları, təbiəti gələcək nəslə sağlam şəkilde ötürək.

Dövlət başçısı da, onun ailəsi də tez-tez meşə zolaqları-

nın salınması, təmizlənmış hövzələrin yaranması ilə bağlı tədbirlərdə birbaşa iştirak edir ki, bu da dövlətimizin qarşısında ekoloji layihələrin necə önemə sahib olmasını göstərir.

Elə müsahibədə çirkil su hövzələrinin təmizlənməsi,

istirahət üçün əlverişli yerlərə əvvərləməsi, ekoloji təmizliyin bizim üçün nə qədər əhəmiyyətə sahib olmasının göstəricisidir.

"Neft məqsəd deyil, vəsítədir"

-Neft tükənən sərvətdir. Həmçinin, neft bizimcün məqsəd deyil, sosial rifahın yaxşılaşdırılması, qüdrətli dövlət yolunda bir vəsítədir.

-Neft tükənən sərvətdir və ona görə də iqtisadiyyatın şaxələnməsi aparılmalıdır ki, bu sərvət tükənəndə onun enerjisini, gəlirini əvəz edəcək alternativlərin olsun. Bizdə bu strateyiya qurulur. Qeyri-neft sektronun inkişafı, planlaşdırılması alternativ iqtisadi gəlir sahələrini yaradıb. Turizmdən əkinçiliyə, aqrotexniki siyasetə, şərabçılığa və.s kimi iqtisadi inkişaf sahələri yaradıb.

Digər baxımdan isə neft gəlirləri neft fondunda toplanır ki, onun planlaşdırılmalarından biri də həmin neft gəlirlərinin nəsillər arası ədalətli bölüşdürülməsidir. Kürçayının öz mənsəbinə kimi çatmaması və.s-i göstərə bilərik. Azərbaycan Avropa Şurası, BMT və digər beynəlxalq təşkilatların üzvü kimi bir sıra konvensiyalara qoşulub və imza atıb. Burada əşaq haqlarından, sağlam qida, su təminatı, ekoloji tarazlığın qorunması və.s kimi layihələr var.

Məhz bu səbəbdən iqtisadiyyatın şaxəli inkişafı, dayanıqlı olması bizimcün əsas prioritətdən ibarət. Bu da onu göstərir ki, neft bizimcün məqsəd yox, əhalinin sosial rifahi, dövlətin güclənməsi, qüdrətli olması baxımdan əhəmiyyətli bir vəsítədir.

-Ölkə prezidenti əsas dəyərlərimizdən biri kimi, da-ha doğrusu ən dəyərli sər-

vətimiz kimi müstəqilliymizə toxundu.

-Müstəqilliymizin 30-cu ilinə qədəm qoyuruq. Sovet üzvü kimi müəyyən inkişaf dövrü keçək də formasiyanın dağılıması bize özünün dağılmış infrastrukturunu miras qoydu. Özəl mülkiyyətin yaranması ilə biz yeni mərhələyə qədəm qoyduq. Yeni müstəqil yaranmış dövlət təcavüze uğradı, torpaqları işgal olundu. Bu dönmədə dövləti, dövlətçiliyi təhdid edən amillərin yaşanması gənc bir dövlət üçün təcrübə də oldu.

1993-cü ildə xalqın dəstəyi ilə hakimiyətə gələn Heydər Əliyevin strategiyasında dövlətçilik əsas qayolordən birini təşkil edirdi. Dövlətçiliyin qurunması, ərazi bütövlüyün bərpası naminə aparılan işlər, xalqın parçalanmasının qarşısını almaq kimi tədbirlərdən sonra nələr yaşandı?

Biz gördük ki, 1994-cü ildə "Əsrin müqaviləsi" imzalandı, 2001-ci ildə Avropanın Şurasına, digər beynəlxalq təşkilatlara üzv olduq, müxtəlif layihələrdə iştirakçı olduq. Regional dövlətə əvvərləmək, resurs dövləti kimi əhəmiyyətli faktora sahib olduq. Bütün bunlar ona görə baş verdi ki, biz müstəqil siyaset yürüdük, sabitliyi təmin etdik. Azərbaycan Rusiya, İranla qonşudur. Şərqə çıxış qapıdır, qırba keçiddir. Dünyanın əsas ərənerji resurslarına sahib olan ölkələrindən biridir. Bütün bunları nəzərə alaraq multikulturalist, mədəniyyətlərin dialoqu vitrinini ortaya çıxardı. Müstəqilliymizin ilk illərində Qarabağ müharibəsində bizim 500 milyard dollarlıq itkimiz olub.

Düşünün, bu itkilər də olmasayı Azərbaycan beynəlxalq aləmdə hansı siyasi diqqətə sahib ola bilərdi!

Qarşımızdan duran əsas prioritetlərdən biri də dövlətçiliyimizin qurunması və ərazi bütövlüyümüzü təmin etməkdir. 2020-ci il büdcəsində 4 milyarddan artıq müdafiə xərcləri nəzərdə tutulub. Təəssüf ki, təhlükəsizliyimizi təhdid edən ünsürlər də var. Ermənilərin Rusiyadan, İrandan, Avropadan idarə etdiyi sosial media, sosial şəbəkələr mövcuddur. Nə yazılı ki, bəzi hallarda bu tərəfə düşən azərbaycanlılar rast gəlirik.

Dövlət təhlükəsizliyi baxımdan qırmızı xətlər var ki, onları heç zaman keçmək olmaz. Mühərribə şəraitində olan dövlətlik. Düşmənin əlinə işləyən, onlara dövlətimizdən zərər verəcək hər hansı məlumatları ötürmək, etnik separatizmi dəstəkləmək istənilən halda vətənə xəyanətdir və onlara qarşı qəti addımlar atılmalıdır.

Emin Piri

Əzizə İsmayılova

Bəlkə də bu sualın izahı var, biz bilmirik

Bəlkə də bu sualın izahı var, biz bilmirik. Bilmək istədiyim üçün deməsəm olmaz.

Mediamızdan soruşmaq istəyirəm - bu məktəblərdə ki, yoluxma statistikasını dündən tərajlayırsınız haa, heç sual vermisiñizi hörmətlə Təhsil Nazirliyinə ki, "qadam, məktəb başlayan bu gün 9 gündür. Siz təhsilin 7-ci gündən koronaya yoluxan müəllim və şagirdlərin statistikasını paylaşırsınız, bizi də xərinizdə dymayıb tərajlaysıq.

Yaxşı, bəs axı TƏBİB neçə aydır deyir ki, "korona özünü 2 həftəyə göstərir. Hər temperaturu olan covid olmur". Bəs siz bu 7 gündən yoluxma statistikasını nəyin əsasında çıxardınız? Necə korona diaqnozu qoydu-nuz???

Varmı bunun bir açıqlaması, izahı? Hörmətlə nazirliyiniz və TƏBİB'iniz lütfə edib bu məsələni necəsə izah edə bilər, yoxsa valideylər beyinlərinə salınan yeni qurdələr bildikləri kimi əlbəyaxa olsunlar?

Təhsil onuz da sıfırın altında və formalının özünün belə olmaq istəmədiyi formal formasındadır - bunu bildik. 90% şagirdinin interneti, smartfonu, planşeti, kompyuteri olmadığını bildi-bildi "uğurla başladıq və addımlayıq" deməklə olmur...

Bəzi müəllimlər valideylərə "boşuna səs-soraq salmayıñ. Onsuz dəyişməyəcəklər. Uşaqlar onlaynda vaxt itirməkdən, gəlşinlər evdə adam kimi dərs keçək" deyir və edir də - bunu da bildik. Yaxşı da edirlər. Pulu olanın şansı gətirdi, vay olmayanın halına...

Bütün səhifələrdə trollar pandemiya dövründə uğurlu təhsil modelini tərifləyirlər, sağ olsunlar. Amma onlayn dərsin verdiyi biliklər, acıdan ölü adəm kabab şəklinə baxıb doyması eyni şeydir - bunu da bildik.

Bircə bilə bilmədik ki, məktəbin açıldığı 7 günün içində nəticəsi 2 həftə sonra məlum olmalı olan yoluxma statistikasının tərajlanması, nəticədə bir məktəbin distant təhsilə keçməsi, TƏBİB'in bu açıqlama müqabilində susması filan nəyə hesablanıb. Aydınlaşan olsayıdı, beynimiz rahat olardı.

Həddə, bir də bilə bilmədik ki, bəzi müəllimlər "bizə deyiblər oktyabrın 1-dən onuz da dərs olmayıcaq. Olsa da bir həftə filan olacaq, sonra bağlayacaqlar" mesajlarını valideylərə niyə və nəyin əsasında verir-lər? (Bir çox bağçalar da bu xəbərdarlığı edib. Guya onlara yuxarıdan tapşırılmışmış).

Qısaçı, nə baş verdiyinin fərqli nə varmaq istəyirik.

Əgər həqiqətən bütün bunların fonunda məktəbi bağlayacaqsınızsa, bəlkə elə bu gündən bağlayasınız? Boşuna nə uşaqlar, nə valideylər, nə müəllimlər girinc olmasın. Qorarınıza sayqı duyarıq. Ən azı özümüzü aldاتmış olmariq.

Daha 13 məktəblidə koronavirus aşkarlandı

Təhsil Nazirliyi orta məktəblərdə koronavirusa yoluxma halları ilə bağlı son vəziyyəti açıqlayıb.

Nazirlikdən Adalet.az-a bildirilib ki, sentyabrın 25-də 86 şagird və 3 işçi-nin hərarəti 37 dərəcədən yüksələr. Daha 13 şagird və 7 işçidə koronavirus aşkarlanıb. Bu gün daha 2 sinif distant təhsilə keçirilib.

Bununla da distant təhsilə keçirilmiş siniflərin sayı 11-ə çatıb. İndiyə qədər ölkə üzrə bir məktəbdə tədris dayandırılıb və distant təhsilə keçirilib.

BARIT ÇƏLLƏYİ PARTLAYARSA...

... Ermənilər tək bizim ölkə, bizim məmləkət üçün deyil, böyük dünyamız üçün dəhşətli bir təhlükədir. Və bu təhlükə barit çəlləyinə bənzəyir. Düşünürək, nə qədər çox silah toplasalar, nə qədər çox hərb qüvvələr yiğsalar, bir o qədər də çox uğur qazanacaqlar. Bu bədbəxt millətin bir ağıllı, bir müdrik aqsaqqalı yoxdur ki, onları bu qaranlıq yoldan xilas eləsin. Əksinə, ölkənin başçısından tutmuş hərbiçilərinə qədər erməni xalqını fəlakət sürükleyir, onlarda müharibə əhval-ruhiyyəsi yaradır və düşüñürək, nəsə böyük bir qəlebə qazanacaqlar.

Və onların ağızında 90-ci illərin əvvəllerindəki şirə qalıb. O düşüncə ilə və o təfəkkürlə də ölkədə möhkəm silahlanma gedir. Rusiyadan hərbi təyyarələr vəsítəsi lə Xəzər dənizinin üzərindən İranı keçməklə Ermənistana silah daşınır. Tülükü bəzən başını kolluğa salır və elə bilir ki, onun biçiliyi heç kim bilməyəcək. Amma tülükü bilmir ki, onun quyruğu cöldə qalıb və bu quyruğu da hamı görür. Və Ermənistana da bu gün tülükü biçili və hiyləsi işlədir. Bu hiylə də artıq gün kimi aydınlaşdır. Onlar bir onu bilmirlər ki, çoxlu sayda silah-sursat yığıb onun üstündə oturmaq və barit çəlləyini yırqalaqla ele birinci bu bədbəxt ölkənin özünü və insanlarını məhv edəcək...

Çıxişa doğru

AzTV-nin "Çıxişa doğru" programından mənə tez-tez dəvetlər gəlir. Xüsusən də oranın gənc əməkdaşı Aqşin İman mənimlə telefon əlaqəsi yaradır, AMEA-nın qarşısındaki parkda görüş təyin edir və hər hansı mövzu ilə bağlı fikirlərimi səsləndirməyimi isteyir. Təbii ki, mən də bu gənc jurnalistin fikirləri ile razılışırıam, günün mövzuları ilə əlaqədar sual verilərkən onu özünəməxsus bir formada cavablandırımaq istəyirəm. Və deyəsən mənim cavablarım da o programı hazırlayan redaktorların və layihə rəhbərinin xoşuna gəlib. Təbii ki, bizim bu əməkdaşlıq davam edir.

Sentyabrın 22-də "Çıxişa doğru" verilişində layihə rəhbəri, aparıcı Nailə Babayeva çox maraqlı bir mövzunu gündəmə gətirmişdi. Söhbət vətənpərvərlik məsələlərindən gedirdi. Mən də evdə əyləşib həmin verilişi çox böyük maraqla izləyirdim. Telefonu götürüb programda göstərilən nömrəyə zəng vurdum. Və mövzu ilə bağlı məni dinləyən əməkdaşa fikirlərimi söylemək istəyirdim. O da çox sağı olsun, mən hərəmtələ yanaşdı və axıra qədər dinləyərək müəllim, nədən danışmaq istəyirsən? - deyə soruşdu. Mən de bildirdim ki, sabah, yəni ayın 23-də bir jurnalist kimi Füzuliye gedirəm, Horadızdən və cəbhə xəttindəki yerlərdən reportaj hazırlayacam. Bir neçə dəqiqədən sonra canlı bağışlı yarandı və məni efirə qoşduqları. Aparıcı Nailə Babayeva bir daha məni tamaşaçılara təqdim edəndən sonra, Füzuliye yola dül-

şecəyimi bilib efirdə danışmaq üçün hərtərəfli şərait yaratdı və mən də fikirlərimi tamaşaçılara çatdırıdım. Nailə xanım "Faq müəllim, size yaxşı yol" - deyib veriliş iştirakçıları ilə səhbetini davam etdirdi.

Bir payız yağısı

Sentyabrın 23-də səhər saat 6:00-da yaxın dostum və qonşum Ariflə Füzuliye yola döyüdü. Səher olduğu üçün bir qədər yorğun görünürdü. Elə yorğunluğu canımızdan çıxarmaq üçün Hacıqabuldağı yeməkhananın yanında maşınımız saxlayıb bir stekan çay içdi, sonra da Allahın verdiyindən daddiq. Səher-səhər çay içəndən sonra ovqatımız bir qədər də yaxşılaşdı və elə düşündüm ki, qanımız da duruldu. Və qanımız niyə durulmamalıdır? Axi vətəne doğru gedirdik. Mən Füzuliye gedəndə həmişə qəribə hissələr keçirirəm. Sənki öz-özümə hesabat verirəm ki, doğma yurdum, mən sənə nə eləmişəm?! Sənmənə hər şey vermişən. Heç olmasa, tez-tez gelib sənin torpağın üstündə gəzim, sənin havanı udum və sənli günləri xatırlayıb.

Və bir də 90-ci illərdən bəri həmişə rayonun ən ağır günündə mən bir jurnalist, bir ziyan olaraq xalqın, camaatın arasından olmuşam. Hətta əlimə silah

qıq keçmir ki, payız yağışı yağımağa başlayır. Yağış necə möhək yağırsa, maşının şüşəsiləni çətinliklə çatdırır. Yeni şüşəsilən şüşəni temizləyib qurtarmamış, yenidən yağış alın şüşəsini görürməz edir.

Hər fəslin öz gözəlliyi var. Elə payızın da gözəlliyi onun

meyvə almağa və et almağa ehtiyacımız yoxdu. Həyat-bacamızda kartofumuz da var, xiyarımız da, soğanımız da. Qapımızda da nə qədər desən mal-qoyunumuz və nə qədər istəsən toyuq-cücməz. Elə deyirik ki, bir qonaq gəlsin, qapımızı açın, biz də Allahın verdiyindən onun qabağına qoyaq.

xarmaq mümkündür. Bax, bu gün biz o dəyənəyi, biz o silahı elimizə götürüb onların üstünə getməliyik. 2016-cı ilin aprelində biz onların necə qorxaq və aciz olduqlarının şahidi olduq. Lələtəpə yüksəkliyini və digər ərazilərimizi azad edərkən onların döyüşülləri yalvarmışlar ki, öldürməyin, çıxıb gedirik. Amma bu sözü deyən ermənilərin səmimiyyətine heç vaxt bizim əsgərlər inanmayıb və onları döyüsdə it kimi gəbərdiblər. Elə bu döyüşdə də it kimi gəbədəcəklər...

Bu da Horadiz!

... Dünyanın ən gözəl şəhərinə bənzəyir Horadiz. 1993-cü ilin avqustun 23-də Füzuli işğal olundanda bu şəhər də ermənilər tərəfindən elə keçirildi. Büyük və gözəl şəhərin bir sosila obyekti, məktəbi, xəstəxanası, yaşayış binası qalmadı. Ermənilər onların hamisini vəhşicəsinə yandırıb küle çevirdilər. Adam o səhnəyə tamaşa edəndə ürəyində qara qanlar axırdı. Mən də həmin səhnenin hamisini görmüşdüm və bir müdət özümə gələ bilməmişdim. Çünkü həmin dövrde mənim kəndim Bəhmənlə də işğal olunmuşdu. Amma 5 aydan sonra Ulu Önder Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan ordusu 1994-cü ilin yanvarın 4-ü və 5-də Horadiz şəhərini və 22 yaşayış məntəqəsini erməni işgalından azad etdi. Ulu Önder ilk gündən Horadizə və onun berpasına böyük diqqət yetirdi. Eyni zamanda prezident İlham Əliyevin hakimiyyəti dövründə Horadiz şəhərində çox böyük möhtəşəm abadlıq və quruculuq işləri görüldü. Və bu gün Horadiz Avropanın ən gözəl bir şəhəri ilə yarışa bilər. Cənab prezident İlham Əliyev dəfələrlə Füzuliye səfər edib, rayonun sosial və iqtisadi inkişafı üçün milyonlarla vəsait ayırıb. Və bu vəsait hesabına da Horadiz şəhəri və digər 22 yaşayış məntəqəsi yenidən bərpa edilib. Və cənab prezident İlham Əliyev də çıxışında bayan edib ki, cəbhə bölgəsində, o cümlədən Horadızdə yaşayanlar qəhrəmanlardır...

... Şəhərin küçələrlə addımlayıraq. Hər tərəf tərəmiz, səliqə-səhmanlıdı. Bir-birindən gözəl ağaclar, güllər, çıçəklər adəmin qəlbina bir sakitlik getirir. Amma bu sakit şəhərin rahat günlərini kimlərsə pozmaq istəsə, öz cavablarını beş qat alacaqlar. Hər tərəf adı qaydada işləyir, həyat öz axarında davam edir, küçələrdə, səkilərdə və parklarda insan var. Və onlar da çox nikbindilər. Çünkü qarşida onların həyatını Azərbaycan ordusu qoruyur. Şəhər rahat, adı, günlədən birini yaşayır və insanlar da bu şəhər də özünü çox təhlükəsiz hiss eləyirlər...

(Ardı var)

Faq QISMƏTOĞLU
"Ədalət" in xüsusi müxbiri
Bakı-Füzuli-Bəhmənli-
Horadiz-Bakı

küleyində, yağışındadır. Amma bu vaxt yağış çox yağanda pambıq sahəsinə əkənlərin və pambıq yiğanların qanı çox qaralar.

Çünki yağışın yağması pambığın yiğimini ləngidir və eyni zamanda onun keyfiyyətini aşağı salır. Yolun sağında və solunda həm pambıq əkililib, həm də taxi!! Yağış taxi zəmisinə can verir, pambıq isə döyəcləyir. Hər halda, hər iki məhsulu

əlib, yekəlik olmasın, səngərdə döyüşməşəm də. Bunu heç kim bilməsə də, Füzuli rayonunun təqaüddə olan sabiq polis rəisi, polkovnik Binnət Məmmədov və digərləri daha yaxşı bilirlər. Və həmişə də Binnət müəllim mənə deyərdi ki, sənə döyüş yeriə aparmağa qorxuram. Bir dən bir şey olar, nə cavab verərəm?! Mən də Binnət müəllimə deyirdim ki, səndən artıq oğlan deyiləm, sənə bir şey olacaqsa, qoy mənə də nəsə olsun. Bir neçə dəfə mühəsirəyə düşsək də, şükrə Allaha, o mühəsirədən çıxa bilməşdik. Amma onda sonra mən ürək xəstəliyi, Binnət müəllim də şəkər xəstəliyi tapmışdı.

... Səhər saat 11:30-dur. Füzuli rayonunun girəcəyindən keçib əraziyə doğru gedirik. Amma havası çox qasqabaqlı. Sənki bir azdan yağış yağacaq. Dostum Arif də deyir ki, Faq müəllim, nə yaxşı gödəkəmizi götürmüştür. Görbulud necə dolub? Bir azdan möhkəm yağış yağacaq. Onun sözü ağzında qalır. Heç bir-iki də-

... On-on beş dəqiqədən sonra yağış yavaşır. Və yağışın yavaşması ilə hava da bir qədər təmizlənir. Sənki bu payız yağışı havanı təmizləmək üçün yağırdı...

Dördyol

... Bu yol Füzulinin eksər kəndlərini və yaşayış məntəqələrini bir-birilə birləşdirir. Dördyolun da yanında böyük bir bazar var. Biz də maşınımız saxlayıb yerə düşürük. Və yere düşəndə tanıdığım bir neçə kəndlimizi və qohumumuza görürəm. Onlarla öpüşüb-görüşük. Soruşuram ki, xeyir ola buraya gəlməkdə? Veysil deyir ki, kənddən çıxıb gəldim ki, bazarдан bir-iki ayın-oyun alım, yarımcı işim var, onu tamamlayıb. O da tiktiki materiallarından ibarətdir. Mən də fikriləşirdim ki, yəqin bu qohumlarım bazardan mer-meyvə, et almaq istəyirler. Ürəyimdən keçənləri duymuş kimi əmim oğlu İnşallah dilləndi: "Şükür Alla-ha, bizim heç vaxt bazardan mer-

Əhməd Qesəmoğlu

Bu ciddi mənqısqızılıkdır

Son illər hamımız tez-tez eşidir ki, təhsil sisteminde təşkil olunan imtahanlarda mənqısqızılık fənnindən olan suallara daha ciddi əhəmiyyət verilir. Bu imtahanlarda yığılan balların ən çoxu bu fənn əsasında müəyyən edilir. Mən əvvəllər bunu normal hesab edirdim.

Təbii ki, gənc alımların, müəllimlərin mənqısqızılı düşüncə tərzinə çox ehtiyac var. Amma son bir ayda mənqısqızılık fənnindən olan suallarla tanışlığım məndə heyrət və çoxlu suallar yaradıb. Münasibətinizi bildirmənizi xahiş edirəm.

Mənqısqızılı gözəl fəndir. Aristoteldən üzü bu yana ciddi alımlar hamısı mənqısqızılı danişir. Hami mənqısqızılı düşünməyin tərəfdarıdır. Amma bu test imtahanlarındakı sualların ciddi mənqısqızılıkları yoxdur axı...

İmtahan verən baş sindirmalıdır ki, bu misallarda rəqəmlərin hansının hansı hissəsini götürüb onun başına hansı ədabaz oyunları açmalıdır ki, sonunda oradakı qanuna uyğunluğu tapa bilsin. Magistratura ya daxil olmaq istəyən tarixçinin, ədəbiyyatçının, hüquqşunasının... 50 yaşında müəllimin... başqa bu kimi sahələrdə imtahan verənlərin mənqısqızılı düşüncəsini bu suallarla yoxlamaq özü ciddi mənqısqızılıkdir. Bu imtahanlarda mənqısqızılı düşüncəni yoxlamaq üçün tamamilə başqa tipli suallar olmalıdır. Belə hoqqabaz suallar yox.

Mən mexanika-riyaziyyat fakultəsini çox yüksək balla bitirmişəm. İndi də tətbiqi riyaziyyat sahəsində ciddi çalışıram. Bu suallarla imtahana hazırlaşmaq xeyli gəncimizdə stress, ruh düşügünlüyü, gərginlik yaradır. Bu tip suallar xeyli istedadlı gəncimizi təhsil almaqdan kənarda qoya bilər.

Səfir: Tramp bizdən üzr istəməli, təzminat verməlidir

ABŞ Prezidenti Donald Tramp Vaşingtonun İranın nüvə programı ətrafında vəziyyəti həll etmək üçün Birgə Hərtərəfli Fəaliyyət Planından çıxdığını görə Tehrandan üzr istəməlidir.

Bu sözləri İranın Rusiyada-ki səfiri Kazım Cəlali mətbuat konfransında deyib. Səfirin sözlerinə görə, üzr xəlhişdən əlavə Amerika İran'a dəyən iqtisadi və siyasi itkiləri kompensasiya etməlidir.

Rusiyaya yeni sanksiyalar tətbiq edilir

Avropanın Üzv Dövlətlərinin Daimi Nümayəndələr Komitəsi növbəti iclasında Ukrayna məsələsinə görə Rusiyaya yeni sanksiya siyahısını nəzərdən keçirə bilər.

Bu barədə TASS agentliyi Avropanın mənbəyə istinadən məlumat yayıb. Məlumata əsasən, yeni məhdudiyyətlər siyahısının təsdiqlənməsi üçün yazılı prosedurun başlanacağı gözlənilir.

Lavrov: "Bu, Almaniya üçün şərəf məsələsidir"

Şimal Axını-2 qaz kəmərinin reallaşması Almaniya üçün şərəf məsələsidir. Bunu Rusiya Xarici İşlər naziri Sergey Lavrov deyib. O, ABŞ-in hər gün içtimai şəkildə AB və Almaniyası təhqiq etməyə cəhd göstərdiyini bildirib. Lavrov ABŞ-in Berlində Şimal Axını-2-dən imtina etməsini istədiyini söyləyib.

MEHRİBAN

ARAZ QURBANOV

ERMƏNİ XARAKTERİ

Erməni şair və dramaturqu, akademik Derenik Dəmirçiyan (1877-1956) ötən əsrin əvvəllərində yadıldığı "Erməni" məqaləsində klassik erməni xarakterini belə təqdim edir: "Siz ermənidən baş çıxara bilirsınız? Nə qədər qəribə və müəmmalı varlıqdır!"

Onun mahiyyətini bilmək istəyirsən. Amma o dəqiqə görürsən ki, bütün bunlar illüziyadır. Erməninin çox narahat sıfəti var. heç vaxt şəklini çəkməyə qoymaz. Sayları cüzi, çəkdikləri əzablar isə titanikdir. Onun yaşadığı yeri - köstäbəy yuvasını görmüsünüzmü? Amma ölkəsini gəzəniz gözəl monastırları, qalaları nəfis xəçkarları görəcəksiniz. Bunları erməninin yaratdığına inanı bilərsiniz? Ölkəsini kilsələrlə tikib-dolduracaq.

Amma ildə birdəfə də olsun oraya girib Rəbbə dua etməyəcəkdir. İstənilən xalqın məhəbbət qazana bildiyi yerdə erməni özüne nifrat oynamaq üçün əlindən, gələnə edəcəkdir. Küsəndə dəvə kimi kılmalıdır. İzdiham olan yerdə ziddiyəlli idir, dözülməz dərəcədə qalmaqla yaradandır. Harada inqilab varsa, erməni oradadır. Eyni vaxtda üç cəbhədə vuruşur: şaha qarşı, sultana qarşı, çara qarşı. İstənilən erməni Don Kixota benzəyir.

Qırğına məruz qalsa da, hələ də ağlı başına gəlməyib. Tatar (Azərbaycan türkü) həcum edəndə, kömək üçün rusu gözləyir. Rus gələndə gözünü avropalıya dikir. Ingilis gəlir, bu zaman yenə də rusu gözləyir. Amma rus gələndə onu yaxına buraxmır. Bəlkə, öz dövlətini qurmaq istəyir. Kim bilir, bacaracaq, ya yox..."

"Rəsmi xəbərlərin qaynağı Müdafıə Nazirliyidir"

"21-ci əsrə savaşlar yalnız isiti təmas xəttində aparılmışdır. Media texnologiyalarının inkişafı, hazırda başqa mühərribə növünü - "informasiya mühərribəsinə" ən aktual, ən vacib məqam kimi ortaya qoymaqdadır. Çox zaman sosial media alətləri vasitəsi ilə aparılan bu savaş, öz təsir gücü və əhatə dairəsinə görə geniş olur və təsadüfi deyil ki, bu gün artıq informasiya mühərribəsi ilə bağlı yeni modellər öyrənilir və tətbiq edilir. Ölkəmizə qarşı da ciddi informasiya mühərribəsi aparılır. Bu mühərribənin yalnız düşmən ölkə tərəfindən olmasına düşünmək, təbii ki, sadələvhilək olardı. Azərbaycan hər ciddi güclün hədəfində olacaq qədər vacib, əhəmiyyətli ölkədir: həm geosiyasi mövqeyi, həm da geoqərisi durmuna görə. Bura ölkəmizin artan və təsir dairəsini getdiyən genişləndirən siyasi nüfuzunu da əlavə etsək, o zaman mənzərə tam aydın olur. Əsasən düşmən ölkə, eləcə də bölgədə, ölkəmizdə maraqlı olan dövlətlərin xüsusi xidmət orqanlarının "süzgəcindən" keçmişlərin vasitəsi ilə aparılan bu informasiya mühərribəsinin konturları bir çox məqamlarda bizə bəlliidir. Lakin bu, əsla o demək deyil ki, biz arxayılmalı və ya bu məqamlara ciddi əhəmiyyət verməməliyik. Torpaqlarımız işgal olunub, biz mühərribə vəziyyətindəyik.

Sadəcə bu həqiqət hər birimizə bəs etməlidir ki, daim ayıq, necə deyərlər, tətikdə olaq. Unutmaq olmaz: düşmən tərəfindən məxsusi olaraq yaradılan profillərdən müxtəlif məzmunlu və həqiqətən heç bir əlaqəsi olmayan dezinformasiyalar və şəkillər yayılaraq, cəmiyyətdə ümidişsizlik yaratmağa, insanlarımızın dövlətimizə, ordusuna olan inamını sarṣıtmaga çalışırlar"

Bu sözləri Adalet.az saytına açıqlamasında BDU-nun Jurnalista fakültəsinin dekanı, Əməkdar jurnalist Vüqar Zifəroğlu söyləyib: "Mühərribə yalnız öz cəbhədə deyil, informasiya ilə də aparılır. İnanın, ikinci birincisindən daha təhlükeli və miqyasına görə genişdir. Halbuki ən azı döyüslərin getdiyi zamanlarda daha hössas, daha məsuliyyətli olmaq lazımdır. Bizim hər birimizin bir azərbaycanlı ol-

raq üzərimizə vəzifə düşür. Bu vəzifə bizim Vətənimiz qarşısında borcumuzdan qaynaqlanır. Düşmənərimiz (Yalnız ermənilər deyil!) müxtəlif forma və üsullardan istifadə edərək informasiya məkanımıza dezinformasiyalar daxil etməklə yanaşı, ölkəmizdə vətəndaşlarımız arasındakı ab-havanı da öyrənməyə çalışır, müəyyən mani-pulyativ xarakterli xəbərlər ötürüməkələ ictimai rəyi yoxlamağa, bir növ test etməyə səy göstərir, bilgi almaq istəyirlər. Bu baxımdan edilən hər paylaşıma diqqət etməliyik.

Dəfələrlə qeyd etmişik: "İnformasiya mühərribəsi yalnız saytların dağıdılması və kiber həcumları deyil, həm də təhlükəsizliyimizin xüsusi komponentini təşkil edən informasiya məkanımıza müxtəlif yollarla müdaxiləni də nəzərdə tutur".

İnformasiya mühərribəsi - beynələrə yönelik həmlədir. Hədəfi çəşqinqılıq, inamsızlıq, psixoloji depresiya və ümidsizlik yaratmaqdır.

Bildiyiniz kimi, azərbaycanlı adı ilə qeydiyyatdan keçmiş və dilimizdə fikirlərini sərbəst şəkildə ifadə etməklə özünü bizdən biri kimmi təqdim etməyə, hətta qəbul etdirməyə müvəffəq olmuş kifayət qədər erməni "fake (saxta)" sehifələri və profiləri var. Bu səbəbdən hər birimiz diqqətli olmalyıq. Şübhəli görünən profillərdən gələn mesaj və rəylərə hössas yanaş-

məli, onları şikayət etməliyik. Yaxşıdan, ixtisasından, dünyagörüşü və elmi səviyyəsindən asılı olmayaraq bizim hər birimiz dövlətimiz və millətimiz qarşısında məsuliyyət daşıyırıq. Bu məsuliyyəti unutmamalı, bir vətəndaş olaraq məhz bu prinsiplərdən çıxış etməliyik. Elə isə, nə etməli?

1. Yalnız rəsmi qaynaqlardan alınan xəbərlərə inanmalı, paylaşmalı. Mühərribə ilə bağlı rəsmi xəbərlərin qaynağı isə Müdafıə Nazirliyidir;

2. Mənşəyi şübhə doğuran profil və səhifələrdə yayılanlara əsلا etibar etməməli, paylaşmamalı, həmin səhifələri şikayət etməliyik;

3. Həc bir halda cəbhə xəttindən cəkilmiş və vizual olaraq hərbi texnika və əsgər mövqelərini zərrə qədər də olsa nişan və rəcək vizual görüntüləri yayımlamamalıq. Çəkən və paylaşılanlardan dərhal bu görüntüləri silmələrini tələb etməliyik;

4. Sosial mediada hər hansı filkir bildirmək, əsla bizi cəmiyyətimiz qarşısında daşıdıqım? sosial məsuliyyət hissindən azad etmir, bunu nəzərə almalyıq. Unutmayaq, biz arxa cəbhəyik və arxa cəbhədə olan düzən bizim öndə düşmənlə üz-üzə dayanaraq qanı və canı bahasına savasın əsgərimizə də öz təsirini göstərir".

Rövşən Tahir

Türkiyə amfibiyası Afinanı qorxuya saldı

Türklər yunan sahillərinə girmək üçün ZAHA zirehli amfibiya həcum vasitələri istehsal edir.

Bu barədə Yuna-nistan mətbuatı məlumat yayıb.

"Əvvəlcə türklər ZAHA haqqında məlumat paylaşmışdır. Onlar bununla əllərində çox yaxşı hərbi texnika olduğunu göstərlidər. Zirehli texnikanın hər biri 20-21 heyət daşma qabiliyyətinə malikdir.

Bu vasitənin türk ordusunda görəcəyi yeganə iş yunan adalarına girməkdir.

"Çünki Türkiyəyə ən yaxın Yunanistan sahilləridir", - məlumatda bildirilib.

MEHRİBAN

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru

ÜŞÜYƏN XATIRƏLƏR

Hələ ki onlarla isinirəm

Hava qəflətən dəyişdi. Əslində heç qəflətən də deyildi. Az qala on gün idi ki, simləri tez-tez dəyişirdi - gah aşağıda çalırdı, gah yuxarıda. Necə deyərlər, "mesajını edirdi" bizlərə. Elə bu "mesajı edirdi" sözünü dilimə gətirəndə yadına bir lətifə düşdü. Onu ustad Hüseyn Arifin adı ilə də bağlayırlar. Amma nə qədər doğrudur deyə bilmərəm. Lətifə belədir ki...

Deməli, günlerin birində Əzrayıl həzir olur bir Allah bəndəsinin qarşısında və deyir:

- Dur gedək!

Allah bəndəsi bir aşağı baxır, bir yuxarı baxır və deyir:

- Bu boyda da namərdlik olar?

Gelməmişdən bir xəbər göndərədin, mən də hazırlığımı edərdim. Heç olmasa əlimdəki işi bitirərdim.

Əzrayıl halını pozmadan deyir:

- Sağdakı qonşun Məmmədi tanıydır?

Bəndə dərhal cavab verir:

- Əlbətta, Allah rəhmət eləsin.

Əzrayıl:

- Onu keçən ay apardım. Soldakı qonşun Qulamı tanıyırdın?

Bəndə yenə dillənir:

- Əlbətta, Allah rəhmət eləsin.

Əzrayıl yenə halını pozmadan:

- Onu da keçən həftə apardım.

Day bundan başqa nə cür xəbərdarlıq edəydim sənə?

Bəndə susur...

Bəli, indi hava da bize müxtəlif simlərdə ismarıcıni elədi. Gah isti oldu, gah qəflətən soyuq, gah yağış, gah tufan... Bütün bunlar xəbərdarlıq idi də... Bütün bunlar qarın gəldiyini söyləyirdi də - həm bizi, həm de başımızın böyüklerine. Nə isə... dərd hava dərdi deyil. Dərd bu havada üzüməkdən necə qorunmağın dərdidid. Lap bir az da deqiqliyə getsəm, heç üzüməkdən qorunmaq da dərd deyil. Yeni olub-qalanını geyinəcəksən, yorğanına, adyalına bürünbir künçdə oturacaqsan. Dərd üzüyən üreyin, üzüyən ruhun dərdidid. Onu isitmək üçün o üzüyən ruh qədər, üzüyən ürək qədər də odlu-alovlu üreyin, ruhun ateşi gərkidi sarılsın bir-birinə, söykənsin bir-birinə... dursun göz-gözə, dursun nəfəs-nəfəsə və qalib gəlsin təbiətin çılpaklığına... qalib gəlsin duyğuların pozulmuş nizamına... qalib gəlsin özünə, sözünə, bütövlüyünə...

Bəli, bu fikirlərin arxasında düşüb getmek bəlkə də sizə xoş gəlməyəcək. Amma mən son vaxtlar daha çox baş verən hadisələrin mahiyyətində, cizgilərində, hərəkət mexanizmində öz iç dünyamın çırpıntılarını, düşüncələrini, isteklərini, lap hansısa xirdəcə bir iynə ucu vintini görmək istəyirəm, tapmaq istəyirəm.

Bəlkə də bu dəlilikdi, bəlkə də özündənmüştəbehlikdi... lap bəlkə də xəstəlikdi... nə bilim. Amma hər nədise mən öz içimin diqtəsinə uyub etrafda qurduğum xəyalın, içimdə daşıdıǵım aləmin, beynimdə cilaladıǵım düşün-

cələrin oxşarını, bənzərini, eynisini və yaxud da kiçicik bir nöqtəsini tapmaq üçün sinov gedirəm. Elə bilirom onu tapsam, bəlkə nə isə dəyişdi.. bəlkə nə isə baş verdi.. və bəlkə o nə isə məni ümidləndirdi. Amma neyleyim ki, mən soraqlayıram, mən axtarıram, zaman isə öz axarındadı. Mən bu axara necə "dur!" deyim, necə "dayan!" deyim bilmirəm. Bildiyim odur ki:

*Gözümü yumuram
içində
gözümü açıram
önündə
ötən anlarımda,
günümüzdə
səninlə
göz-gözə
üz-üzə
dayanıram, dururam...
mən
səndə yaşayıram
səndə
özümü unuduram-
bunu
sən istəməsən də!..*

Var-gəl edirəm. Bu, havanın soyuq olmasına bir işarə deyil. Ona görə var-gəl edirəm ki, özümü axtarıram. Kimdənse soruşturma qutu utanıram. Necə soruştum ki, məni görmüsünüz? Təsəvvür edin ki, belə bir sualla sizə müraciət edirəm. Onda mənə necə baxarsınız? Bax, onu təsəvvür edib ehtiyatlarıram və heç kimdən məni görüb-görmediyi ni soruşturmam. Özüm özümü axtarıram var-gəl edə-edə, fikirlərimi dağarana daşıya-daşıya. Və bər də dəftərkitabın, kağız-qələmin arasına boylanıram. Fikirlesirəm ki, orda ilişib qalmış olaram. Adətən kitabxanada, kitab mağazalarında o qədər ilişib qalmışam ki...

O yaddaşla baxıram kitab-dəftər arasına. Amma yox! Orada da yoxam. Deməli, mən çox-çox uzaqlardayam. Əger yaxında olsaydım gözə dəyərdim, kimişə qarşılaşardım. Heç olmasa dostlardan, teləbə yoldaşlardan kimsə halımı soruştardı, salam verərdi. Mən özümü görüb taniyardım. Bax, bu məqamda rəhmətlik Vahid Əlifoğlu yadına düşür. O bir dəfə mənə məktub yazmışdı. Yazmışdı ki: "Ayə, ay qaşa, sənin ne ölümün var o Bakıda. Axtaranda da tapmaq olmur. Telefonuna da zəng çatmayanda ağıldan yüz-yüz fikir gəlib keçir. Fikirlesirəm ki, bunu maşınmı vurdur? Külekmi götürüb atdı dənizə? Yoxsa, gecəqondusu uçdu, qaldı altında?". Hə, Vahid, Allah sənə rəhmət eləsin! Vaxtında sənə qulaq asmadım, sənə dinləmedim. Söyüñü eşit-səydim, indi mənim də dörd yoldakı çayxanada künçün birində yerim varydı. Oturmuşdum bir künçdə sənə sigaret tüstüldəib, çay içib böyük ədəbiyyatdan danışardıq. Amma qulaq asmadım. Yapışdım Bakının asfaltından. Axırda da elə asfalta da çevrildim tap-

dalana-tapdalana. Ruhumu hər kəs öz istədiyi kimi yabaladı, süngülədi, dəlik-deşik etdi...

İndi də ayağa durmaq, yerimək, bir az iri addımlar atmaq istəyirəm. Amma o təpərim yoxdu, o gücüm qalmayıb. Sən demə, o təpər də, o güc də dostlarımdan, Haqqa qovuşan üzü nurlu adamlardan ibarət imiş. Onlar öz gedisiyərlə, öz köçləriyle mənim gücüm də, mənim təpərimi də apardılar. Amma yaxşı elədilər. Mən də onların dəlinca gedəndə yüküm yüngül olacaq, tez gedib çatacam, yorulmayacam yolda... Nə isə...

Bəli, mən özümü axtardığım bir məqamda hardansa yadına gelib düşür və mən yadına düşən o məqamı təkrar yaşamaq istəyirəm. Çünkü onda mən var idim, onda mən özümü axtarmırdım hələ və səninlə göz-gözə dayanmışdım. Elə göz-gözə dayandığım məqamda da sənə demişdim bu misraları:

*Çətin olacaq sənə
Kirpikdən yaş qoparmaq...
Bu yaşı da ovcunda
Məzar üstdə aparmaq-
Axi qatil özünsən!...*

*Hər dəfə düşünəndə
Səslənəcəkdi bir ah...
Ömrün boyu çiynində
Daşınacaq bu günah-
Axi qatil özünsən!..*

*Şəhər yer axtaracaq
Gözünü gizlətməyə
Hətta sənin özündən
Özünü gizlətməyə -
Axi qatil özünsən!...*

*Nə cavab verəcəksən
Dilin çəşib ad desə
Bu adın qatilinin
Adın sənə yad desə-
Axi qatil özünsən!*

Yaxın günlərin söhbətidi. Bir dostla günümüzü-güzəranımızı müzakirə edirdik. Elə istəyirdik ki, uyğun bir variant tapaq. Elə bir variant ki, sıxıntılarından, bize olan basqlardan ve nəhayət, qurduğumuz xəyallardan sevdiklərimizi müəyyən qədər qoruya bilək. Çünkü bizim zəifliyimiz, hətta xəyalpərvərliyimizin özü belə sevdiklərimizə həmişə problem yaşıdır, onları həmişə çətin duruma salır.

Bizim xəyalımızla onların gerçek ölçüləri ziddiyət təşkil edib. Bu da sonda könül qırıqlığına, ruh incikliyinə səbəb olubdu. Bax, bundan siğortalanmaq mümkün olmasa da, hər halda bir az qorunmaq, bir az daldalanmaq mümkündür. Amma nə qədər çalışdıqsa, uyğun bir variant tapa bilmədiq. Buna həm zamanın süreti imkan vermədi, həm də bizim maddi durumumuz. Ona görə də əlimizi utandığı cibimizdə çıxarıb elə bir-birimizə təref

uzatdıq. Möhkəm-möhkəm sıxbı ayrıldıq. Başqa vaxtlar belə etmirdik. Heç olmasa cibimizdə utandığından gizlənən əlimizi müəyyən qəpik-quruşla sevindirib ikimiz bir masa arxasında ən azı iki möhtəşəm təst demək xoşbəxtliyini yaşayırdıq. Amma sən demə, bunnun ömrü burası qədərmış. O da tarixin arxivinə üz tutub. Və biz onun arxasında kədərli-kədərli baxırıq. İcimizdə nələr düşünürük, dilimizdə isə:

- Qalsın gələn dəfəyə, onda oturarıq! - deyirik.

Hə, havanın şıltəqlığı müxtəlif ovqatlar yaratısa da, mənim yadımdan mövzunun lap ilk cümlesi də dediyim üzüməyi çıxarmır. Çünkü üzəyim üzüyür, ruhum üzüyür. Və mən indiki hava durumunu yalnız cisimin üzüməsi kimi qəbul edənləri gülməli adamlar sayıram. Və onlara özümü axtara-axtara gülürəm.

Görəsən bu adamlar niyə özlərini isti bir yerə verib isinmirlər ki? Çayxanalarımız, kafelərimiz, barlarımız, nə bildim saysız-hesabsız əyləncə yerlərimiz... Ya da məhəllədəki qazanxanalar.. Gedib kürəyini söykəyirsən iri ölçülü boruların birinə və xumarlanırsan. Nə səndən pul istəyən yoxdu, nə də kimsənin yerində durmursan ki, desin bir az o yana çəkil...

Hə, mən bütün bunları dedim və bilgisayarda da yazdırırdım. Siz də uyğun bilsəniz oxuyacaqsınız. Amma mən sizdən soruştugum suala cavab ala bilmədim. Yəqin o cavabı nə vaxtsa tapsanız mənim ünvanıma mesaj atarsınız.

Çünkü mən qalan ömrüm boyu ancaq var-gəl edə bilmərəm. Nəhayət ki, dayanmalıyım, özümü tapmalıyım. Bax, indi bu dəqiqə hiss edirəm ki, göy üzünə doğru gedirəm və ordan qulağıma səslər gəlir. O səsləri sizə də mən piçildiyəm. Yəni əslində onlar mənim anladığım dildə danışırlar. Ona görə mən sizə onu çevirib çatdırıram.

*Bir həzinin
müsiqinin
sədaları altında
həm də
göyün
sonuncu qatında
başını
söykəyib sinəmə
sol əlimi
alıb əlinə...
sağ əlimi isə
ilgək edib
belinə
ağır-ağır
rəqs edir
havalanmış
xatırələrim...*

Hə, nə vaxtsa bu piçiltələri lap açıq-aşkar eşitsəniz ürpənəməyin, narahat olmayıñ. Onsuz da bu həyatın üzü havanın üzü kimi çox soyuqdu. Sadəcə, o, kimləri çöldən üzüdür, kimlərisə içdən. Mən hələ ki, xatırələrlə isinirəm.

Məhərrəm Şəmkirli
AYB-nin və AJB-nin
üzvü

Bu mövzuda xeyli yazı yazmışam. Amma nəticəsi olmayıb. Mənə elə golır ki, belə getsə heç olmayaçaq da. Bunu tam əminliklə deyirəm. Bu yerdə deyiblər ey, aşiq gördüyüünü çağırar. Mən aşiq deyiləm. Ancaq aşiq yaradıcılığına və musiqisinə böyük saygım var. "Yanıq Kərəm"ə, "Ruhani"ə saatlarla oturub qulaq asaram, yenə də doymaram. Bu başqa məsələdir. Mənim toxunduğum məsələ dövlətimizin rəmzlərinə qarşı vətəndaşlarımızın laqeyidliyi, hörmətsizliyi məsələsidir. Dəqiq bilirəm ki, bu yazını oxuyan bəzi adamçıqlar mənə yağı bir söyüş söyüb, işi-güçü qurtarmış biri kimi ələ salıb gülcəklər. Kim necə qəbul edir etsin, mən fikirlərimi dəyərlə Oxuculara çatdıracam. Bu mənim vətəndaşlıq (bu borc hər kəsin olmalıdır) borcumdur.

Nəhayət, keçirəm məni dəfələrlə əlimə qələm almağa məcbur edən mövzuya. SSRİ adlı bir xalqlar höbsxanası dağlıqdan sonra müstəqillikləri elan etmiş "qardaş respublikalar" öz iqtisadi, siyasi sistemlərini yaratmağa başladılar. Bəzi respublikalar dünya təcürbəsindən ağılla istifadə edib uğurlu nəticələr əldə etdilər.

Özlərinin milli valyutalarını dövrüyyəyə buraxdlar.

Məlumdur ki, milli valyuta dövrüyyəyə buraxılar kən onun həcmi ölkədə istehsal olunan əmtəə kütłəsinə uyğun tənzimlənir, əgər hesablaması düzgün və dəqiq aparmaq mümkün deyilsə, onda milli pul tərzəli dövrüyyəyə hissə buraxılır.

Xoş-beşdən sonra

Tələsidiyini dedi və zərfi üstüno 50 AZN yazanda əlindən tutdum və dedim: Dostum, bura Azərbaycandır və onun da bir pul vahidi var. Sonin AZN yazmanın heç tutduğun vezifənə yaraşır. Bir balaca qızardı və sənük bir təbəssümü: Düz deyirsən, gərk dilimizin saflığını biz jurnalistlər qoruyaq.

Baxın, jurnalıst, yazıçı, alim, müəllim aradan illər keçməsinə baxmayaraq bu gün də ingiliscə AZN de-

Toylara icazə verilsə bu, ən yüksək riski olan sahələrdən biri olacaq. Çünkü eyni anda bir məkana çox sayıda adam yığışacaq.

Bunu Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (AQTA) sədrinin müşaviri Elxan Mikayılov deyib.

Onun sözlərinə görə, toyların keçirilməsinə icazə verildiyi halda pandemiya dövründə şadlıq saraylarının fealiyyətinin necə təşkil olunması ilə bağlı tənzimləyici normalar müəyyənləşdiriləcək və nəza-

Rəmzlərimizə hörmət edək

Bizdən fərqli olaraq

yeni yaranan bəzi respublikalar dövrüyyəyə ilk olaraq kuponlar buraxdırılar və sonra milli valyuta kuponlara nisbətdə dəyişdirilərək dənərlə valyutaya çevrilərlər. Amma Azərbaycan bir az da irəli gedib bir başa milli valyutası olan manatı dövrüyyəyə buraxdı. İlk vaxtlarda manatın ABŞ dollarına nisbətdə alıcılıq qabiliyyəti bəzi dövlətlərlə müqaişədə çox yaxşı idi. Hətta 80 qəpik bir dollar idi. Lakin bu nisbət uzun sürmedi və getgedə manatın məzənnəsi aşağı düşməyə başladı. Çıxış yolunu dövlət yeni pul vahidi buraxmaqdə gördü. Və yeni manat dövrüyyəyə buraxıldı. Bir müddət hər iki pul bazaarda parel işləməyə başladı və yeni manat köhnədən fərqləndirmək üçün yeni manat ifadəsi işlədildi. Amma çox-çox təəssüf ki, deyilişdə də, yazılışa da öz ana dili mizdə yox, ingiliscə AZN oldu. Bir ildən sonra köhnə pul vahidi tamamilə dövrüyyədən çıxarıldı, meydanda qaldı tek yeni manat. Ancaq pulun dəyişməsindən illər keçib, yeno resmi və qeyri-rəsmi yazılmalarada AZN yazılır. AZN- lə bağlı şahidi olduğum bir hadisəni burda yazmasam olmaz. Keçən il yaxın dostumun oğlunun toyunda idim. Nəmər qutusunun başında tanıdığım bir qəzet redaktoru ilə qarşılaşdım.

yirsə, yazarsa bizim başımızın qapaza böyük ehtiyacı var. O gün REALTV-də məzənnəyə baxıram, onlar da xarici valyutaların Azərbaycan manatına nisbətini AZN-lə göstərirər. Görəsən bizim özümüzə qarşı bigənəliyimiz, laqeyidliyimiz haradan gəlir, nədən qaynaqlanır??

Hər zaman hansı səbəblərdənə hər bir dövlət müəyyən dövürlərdə valyutalarını təzələyir, ya da dövrüyyəyə daha iri pullar buraxırlar. Vaxtıyla bızdə olduğu kimi qonşu Rusiyada, Türkiyədə də pul islahatları keçirildi. Onlarda da köhnə pullar dövrüyyədən çıxana kimi yeni rus rublu, yeni türk lirası ifadələri işləndi. Özü də öz dillerində.

Bizdə pulun dəyişdirilməsindən illər keçib, amma biz hələ də AZN yazırıq, AZN deyirik. Biz kimi və nəyi gözlöyirik? Bəlkə pul islahatının necə aparılmışından xəbərimiz yoxdur? Bəlkə bunun üçün hansısa böyük ölkələrdən, müxtəlif beynəlxalq təşkilatların birindən icazəsini almışlıq? Əger doğurdan da elə bir şey varsa onda bizim müstəqilliyimiz harada qaldı? Mənə görə bunun bircə səbəbi var. Bu da bizim hoqqabaklılığımızdır. Hər birimin girəcəyindən bayraqımızı asmışam. Özüm də, ailəm də, qonaq-qaram da evə girib-çıxanda bayraqın altından keçirik. Və mən hiss edirəm ki, ürəkliyəm, məğruram, yenilməzəm, qürurluyam və alınmaz qalma yaşıyıram. Ona görə ki, başının üstündə bayraqım var. Məndən olsa, toy məclislərində (hələ ki, koronavirusa görə toylar keçirilmir. İnşallah, bu beladan sağsalamat qurtararıq, yeno toy şənliklərimiz başlayar) bəylə gəlinin başının üstündə bayraq asardım, nigah aktına qol çəkəndən sonra gənclərin bayraqı öpüb möhkəm ailə olacaqlarına and içərdilər. Necə ki Prezident bayraqı öpüb and içir. Mənə elə gəlir ki, toylarda bu mərasimi həyata keçirsek gənclər qurduları müqəddəs yeni ailə dünəyinin məsuliyyətini daha yaxşı dərk edərlər. Ölkədə boşanmaların sayı azalar, hər bir gənc qurdğu ailəyə müqəddəs bir vərliq kimi baxar, onun qədirini bilər.

mətsizlikdir. Necə ki, vaxtyıl hörmətsizlik edib 10.000 manata "Şirvan", 1000 manata "Məmməd", 500 manata "Nizami", 25 manara "Qız qalası" və s. deyirdik. Günü bu gün də 20 qəpiyə, "Məmməd", 10 qəpiyə "Nizami" deyənlər var.

Milli valyuta

müstəqil dövlətin ən önəmli atributlarından biridir. Biz vətəndaş olaraq müstəqil dövlətimizə və onun atributlarına hörmət etməli, onları yad təsirlərdən ailməz, özümüzü qoruyan kimi qorunmalıyıq. Bu bizim müqəddəs borcumuz olmalıdır. Hər birimin evinin girəcəyində üç

ronkli bayraqımız asılmalıdır. Cöldən içəri girəndə bayraqın altından keçməliyik və qürur duymalıq ki, bayraqımızın başımızın üstündədir. Şəxsən mən evimin girəcəyindən bayraqımızı asmişam. Özüm də, ailəm də, qonaq-qaram da evə girib-çıxanda bayraqın altından keçirik. Və mən hiss edirəm ki, ürəkliyəm, məğruram, yenilməzəm, qürurluyam və alınmaz qalma yaşıyıram. Ona görə ki, başının üstündə bayraqım var. Məndən olsa, toy məclislərində (hələ ki, koronavirusa görə toylar keçirilmir. İnşallah, bu beladan sağsalamat qurtararıq, yeno toy şənliklərimiz başlayar) bəylə gəlinin başının üstündə bayraq asardım, nigah aktına qol çəkəndən sonra gənclərin bayraqı öpüb möhkəm ailə olacaqlarına and içərdilər. Necə ki Prezident bayraqı öpüb and içir. Mənə elə gəlir ki, toylarda bu mərasimi həyata keçirsek gənclər qurduları müqəddəs yeni ailə dünəyinin məsuliyyətini daha yaxşı dərk edərlər. Ölkədə boşanmaların sayı azalar, hər bir gənc qurdğu ailəyə müqəddəs bir vərliq kimi baxar, onun qədirini bilər.

Vətəndaş olaraq gəlin dövlətimizi və onun rəmzlərini sevək, qoruyaq!

EMİN PİRİ

MOLLA, ESSƏK VƏ KORONA

Ən yaxşısı qınamaqdır. Vallah, biz əlimizdən gələni edirik, camaat əməl etmir. Məsuliyyəti üzərindən atmağa nə varki? Camaat həmişə bizim gizli silahımızdır. Camaat nə deyərlə öz bəhanələrimiz, qorxduqlarımıza həqq qazandırmaq. Yeri gələndəsə öz məsuliyyətsizliyimizi, bacarıqlılığınıza camaatın üstünə atmaq. Bu camaat kəlməsi ilahi tərəfindən biza verilən bir lütfür. Yaşam tərzidir. Ideologiyadır, dindir, inancdır, siyasetdir vəs.

Dedilər ki, metro, təhsil müəssisələri korona virusunu yayır. Ya Allah, bağladılar hamsini. Amma virus tüwyən etdi. Dedilər ki, xalq əməl etmir. Az qala iki miliona yaxın tədrisələlaqalı insani boş-bekar buraxanda nə olmalı idi? Axi, şagird, tələbələr televizor deyil ki, istədiyin vaxt pultun pauzasını basasan, o da olduğu yerdə donub qala. Dünya da belə edir? Edir, amma o şaxslərə məşğulliyət lazımdır ki, məktəbdən beş-betər ortaşında dolaşmasınlar. Həni o məşğulliyət? Bunu düşündülər, dedilər, eybi yox, yenidən açırıq. Amma əmin olun, yenə də valideynləri, müəllimləri qınayıb bağla yacaqlar.

Metroda havasızlıqmış. Yeraltı dünya koronaya bizi yeraltına aparırmış. Və digər müşlər. Amma koronanı yayan yerüstü oldu. BNA biabırçılığından danışmağa ehtiyac yoxdur. Sosial məsafə anlayışına yeni terminlər gətirən BNA da camaati günahlandırmadıqda gecikmədi. Hətta daha da irəli gedib virusu kasıbların üstünə atdı.

Açıq, qapalı restoranlar vəs uzun-uzadı çox danışmaq olar ki, çoxunuz bu barədə yazmışınız. Ona görə də uzatıram.

Bir sözlə, gələn-gedən qınadı, ittihad etdi.

Bir lətifə ilə məsələnin əsl mahiyyətini demək istədim.

Bir gün Molla Nəsrəddin oğlunu yanına salıb uzunqulaqla gedirmiş. Yoldan keçənlər deyirlər:

-Buna bax! O boyda kişi özü eşşəyə minib, uşağı pidaya aparır.

Molla uzunqulaqdan düşüb uşağı mindirir. Yol kənarında oturanlar bunu görüb mollanı məsxərəyə qoyurlar:

-Ağsaqqal kişiə bax! Uşağı mindirib eşşəyə, özü pidaya gedir.

Bələ olanda molla eşşəyi minib uşağı tərkinə alır. Amma yenə də yoldan ötənlərin qınağınə tuş gəlir:

-Sən bir bunlara bax! İki yekə adam bir cansız eşşəyə minib.

Molla ələcsiz qalıb uşaqla birlikdə eşəkdən düşür, piyada getməyə başlayırlar. Bunu görən yolcular gülüşürərlər:

-Nə ağılsız adamlardır. Yanlarında eşşək ola-ola ikisi də piyada gedir.

Axırda molların əlacı kəsilir, uzunqulağı dalına alımlı olur...

İndi biz də nə etsək, onsuz da qinanacaqıq, ittihad olunacaqıq. İstər evdə oturduq, istər çöldə oldug. İstər maska taxdıq, istər taxmadıq. İstər sosial məsafə saxlaşıq, istərsə saxlamadıq. O molların gününə düşəcəyik.

Deməyim odur ki, dünyanın dalına düşək gedək, bir-birimizi qınamadan, ittihad etmədən. Onsuz da bu problem dünyada bitmədən bizdə də bitməyəcək. Boş yerə bir-birimizi üzüb, öz üzərimizə aqressiya püskürməyək.

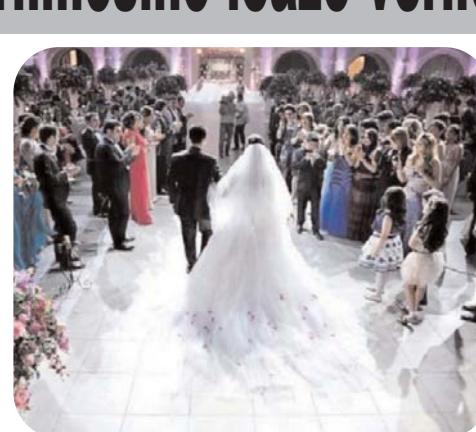
Eşşəyi öz istədiyimiz kimi minək!

Toyların keçirilməsinə icazə verilərsə, qaydalar necə olacaq?

ret tədbirləri həyata keçirəcək.

E.Mikayılov qeyd edib ki, toylar şadlıq saraylarında təşkil olunduguna görə onlar da ictimai iaşə obyektiin bir növü sayılır ve bu sebebən AQTA tərəfindən onlara nəzarət edilir:

"Əksər şadlıq saraylarının restoran fealiyyəti var, yeni vətəndaşlara restoran kimi də

xidmət göstərirler. Kafesi, restoranı olan şadlıq sarayları artıq nəzarətin mahiyyəti və nəzarət olunan məsələlərlə yaxından tənqidir. Bu, imkan verəcək ki, toylara icazə verildiyi halda şadlıq saraylarında həmin tələblər daha rahat yerinə yetirilsin. Bu-

nunla bağlı metodiki təlimatlarımız da var, dövrü olaraq şadlıq sarayları ilə də görüşlər təşkil olunur".

AQTA rəsmisi əlavə edib ki, toyların keçirilməsinə icazə verildiyi halda bütün şadlıq sarayları ilə əvvəlcədən metodiki təlimatlar üzrə və Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə bağlı maarifləndirmə tədbirləri həyata keçiriləcək.

*Əvvəl öldürdülər,
sonra yandırdular -
Kimdən üzr məktubu*

Şimali və Cənubi Koreya arasında yenidən yüksələn təzyiq dünya mediasının gündəmindədir. İki ölkə arasındaki gərginliyə səbəb olan son hadisə "koronavirus" bəhanəsilə ortaya çıxdı.

Cənubi Koreya qaynaqları dünən müzakirələrə səbəb olan bir iddi irəli sürdü. Səlahiyyətli şəxslər bir həftədir yoxa çıxan balıqlıdan məsuliyyətli şəxsin Şimali Koreya tərəfindən vurulduğunu dedilər.

Seul rəsmiləri hadisə ilə bağlı qandonduran detalları paylaşıdlar.

Buna görə Şimali Koreyaya qaćmağa çalışdığı iddia olunan adam əsgərlər tərəfindən vurulduğandan sonra koronavirusa yoluxmamaq üçün üstüne benzin tökərək yandırıldı.

Cənubi Koreyanın prezidenti Mun Ji İn vəziyyətə sərt reaksiya verdi:

"Şoka salan hadisədir və əfv olunmamalıdır".

Cənubi Koreyanın bu hadisədə əli olan insanların cəzalandırması haqqında çağırışından sonra hadisə müsbət yönəl inkişaf etməyə başlayıb. Şimali Koreyanın rəsmiləri Mun Ji İninin ofisine üzr məktubu yollayıblar.

Mun Ji İninin Təhlükəsizlik sözçüsü Suh Hun tərəfindən detalları paylaşılan məktubda Şimali Koreya lider Kim Yonq Unun da mesajlarının yer aldığı bilindi.

Məktubda Kimin yaşanan hadisələrdən dolayı böyük təessüf və peşmanlıq hissi keçirdiyi ifadə olunur. Əsgərlərin adam yandırmadığı iddia olunan məktubda "Birliliklərimiz kimliyi bilinməyən, qaydaları pozan birinə atəş açdı. Yoluxmanın yayılmaması üçün sürdürüyü maşın yandırıldı" ifadələri də yer alıb.

Eminquey

ONUN ƏSƏRLƏRİ DƏ ŞƏXSİYYƏTİ KİMİ BÜTÖV İDİ

(əvvəli ötən sayımızda)

*Bu əsərlər hələ də
nəşrinin yolunu gözləyir*

Qeyd edək ki, yazıçı Məmmədhüseyn Əliyevin 15 iri həcmli kitabı nəşr olunmuş, 3 romanı, bir povesti "Şəfq" və "Məşəl" jurnallarında nəşr olunmuşdur. Yazıçının 73 əsəri mətbuatda dərc olunmuş, 20 roman, povest, dram əsəri, hekayə, oçerklor, publisistik məqalələr toplusu kitab halında çapının yolunu gözləyir. Yazıçının arxivində saxlanılan "Kərbala faciəsi", "Narəhat suallar", "Kölgəli üz", "Həyatın hökmü", "Əsil müqəssir", "Fərsiz oğul", "Bəniz xanım" dram əsərləri, "Etibar", "Həyatın sualı", "Tahirə", "Dağlar qatili", "Xatirə" povestləri, "Açılmamış düyünlər", "Qovuşmaz yollar", "Lənkəran iztirabları" romanları, 50-yə yaxın hekayəsi, Lerik və Lənkəran haqqında, həmçinin, "Mahmud kişi" və "Qaranqus" kinossenarıları, "Düşüncələr qanadında" poeması, bir kitablıq şeirləri çap olunmamışdır. Təkcə "Dağlar oğlu" romani latin qrafikali əlifba ilə nəşr edilib. Əgər yazıçı müstəqillik illərində az yaşamışdı, daha çox kitabları ilə oxucu qəlbinə yol tapardı. Axi, Sovet dönməmində kitab nəşr etdirməyin öz çətinlikləri, illərlə növbəsi, qlavili, qılınc sıyrən redaktorları vardı. Bütün çətinliklərə baxmayaraq yazıçı hər şəyə dözür, mübarizə aparır, yazıl-yaradır, dağlıların həyatına yazılı səlnamə hər edirdi...

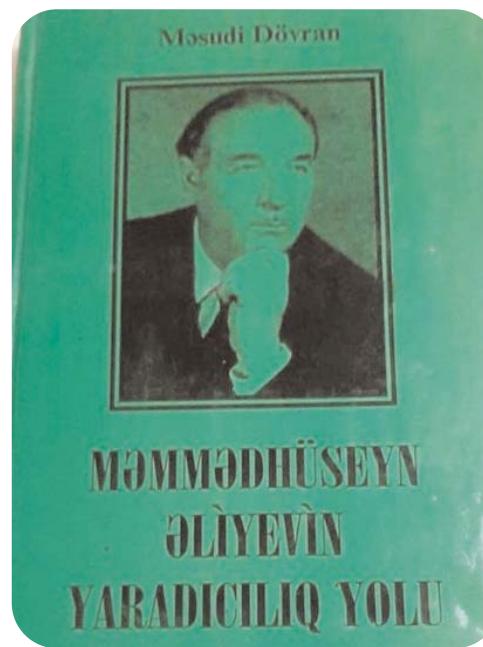
Yazıçının əsərləri çoxşaxəlidir, mühitin, içtimai-siyasi, ideoloji həyatın müxtəlif sahələrini əhatə edir. Onun qələmə aldığı mövzular real həyatdan alındığı üçün maraqlı, yaddaqalandır, tərbiyəvi əhəmiyyətə malikdir. Elə "Lənkəran həkayələri" kitabında dərc edilmiş əsərlər, "Torpağın otri" romanı, "Döyüşən illər", "Qovuşmaz yollar" romanları, "Vadidə görüş" povesti və s. əsərləri buna misaldır. Bu əsərlərin hər biri barədə söz açmağa layıqdir.

Ana fəryad edir

Məmmədhüseyn Əliyev 70-80-ci illərdə qələmini dramaturgiya sahəsində də sinaqdan keçirmişdir. 1981-ci ildə Lənkəran Dövlət Dram Teatrında "Prokuror", 1984-cü ildə "Ana fəryadı" pyesləri uğurla tamaşaaya qoyulmuşdur. "Prokuror" tamaşası 250 dəfə səhnədə tamaşaçıya təqdim edilmişdir. Bu əsər səhnədə rüşvətə qarşı mübaribə elan edir. Büyük Vətən mübaribəsindən bəhs edən "Ana fəryadı" əsəri mübaribənin törətdiyi felakətləri, vəhşilikləri qamçılıyır, Bəyim ananın timsalında bu obraz vasitəsilə yaralı vətənin taleyi, ağrı və acıları ümumiləşdirilir, "mübaribə bayquşları" lənətlərin. Tənqidçi Əlirza Əliyev yazır:

"Əgər "Ana fəryadı" pyesini biz Londonda, Vaşinqtonda və ya Parisdə tamaşaqa qoysaq (əsərin yüz faiz buna hüquq çatır) üzümüzü dünya müharibə qızışdırıcılarına tutub deyə bilərik ki, bax, bu səbəbə görə müharibə istəmirik..."

1937-ci ilin represiya responderlikamızın bir sıra görkəmli şəxsiyyətlərini ejdaha tək udmuş, onların həyatını məhv etmişdir. Xalqımızın dərd-səri yazıçının həmişə nar-

hat etmişdir. O, "Şəfq" jurnalının 1997-ci il tarixli (N1-2, 3-4) nömrəsində çap etdirdiyi "Siyasi məbus" adlı iri həcmli povestində insan qatillərinə, zülmə və rəzalətə, satqınlığı, ədalətsizliyə qarşı etiraz səsini ucaltmışdır. Əsər, 1937-ci ildə başlamış represiya illərində üç dəfə əksinqilabi ittihamlara həbs edilmiş, cəsarəti və mübariziliyi ilə təqsirsiz olduğunu sübut etmiş sabiq komsomol və partiya işçisi Quliyev Ağa İslam oğluna hərən olmuşdur.

Həmi bilirdi ki, Məmmədhüseyn Əliyev necə dənəməz xarakter, prinsipiallığa malik idi. O, heç vaxt, heç kəsə, heç bir vəzifə sahibinə əyilmirdi, vətəndaş və yazıçı qrupunu həmişə uca tutardı, haq-sızlığa, rüşvətxorluğa, yerlibazlığa, tayfa klanlarına qarşı barışmaz və üsyankar idi. Tənqidçi sözü açıq və üzə deyirdi, böyük cəsarət sahibi idi, qeybət etməyi kişi işi hesab etmirdi. Həyatı boyu çörəyi müəllimlikdən, şairlikdən və yazıçılıqdan, sözdən, qələmdən çıxmışdı. Yalnız qələm onun, sirdəsi, etibarlı yoldaşı, məsləkdaşı idi. Qələm onu qələbədən-qələbəyə aparır, ona qranit möhkəmliyi verirdi, şəxsiyyət səviyyəsinə qaldırırı. Yazıçı heç vaxt mükafat və titul gözləmirdi. Lənkəran bölgəsində Azərbaycan ədəbiyyatının yeni istedadlı dəstəsinin yetişməsi onu hədsiz sevindirirdi. Ona elə gəlirdi ki, ömrü hələ qabaqdadır, daha məhsuldar işləyəcək, əsərlərini yazıb çap etdirməyə vaxtı olacaqdır. Təəssüf ki, ömrü ona vəfa qılmadı. 150 il yaşayan "Dağlar oğlu"- Mahmud Eyvazovun həyatına, mübarizəsinə həyat verən yazıçı cəmi 69 il yaşadı. Xalq üçün yazdı, yaratdı.

Tənqidçi Əlirza Əliyev yazır:

"Qoy ədalət zəfər çalsın"

Tanınmış ədib yaşadığı mühit-də müşahidə etdiklərini bədii əsər səviyyəsinə qaldırıb ideal obrazlar yaratdığı kimi, cəmiyyətin özünü də saf və qüsursuz görmək istəyirdi və bu onun arzusu idi. Sovetlər birliyi dövründə rüşvətin olmadığını yüksək tribunalardan bəyan edir, insanların həyatında neqativ hallara səbəb olan bu ağır ictimai bələni pərdələmək istəyirdilər.

Ötən əsrin 70-ci illərində Heydər Əliyev Azərbaycanda hakimiyətə gəldikdən sonra ilk dəfə olaraq Sovet hakimiyətinin hökm sürdürüyü quruluşa rüşvətin olduğunu bəyan etdi və bununla da rüşvətə qarşı yeni mübarizə formaları yarandı. Bu yazıçılardan da yan ötmədi və "Qoy ədalət zəfər çalsın" deyən dahi Heydər Əliyevin səsinə ilk dəfə səs verənlərdən biri də yazıçı Məmmədhüseyn Əliyev oldu. O, haram bu-yurulan rüşvəti, cəmiyyətə yayılmış bələni haram adlandırbı ona qarşı iti qələmini sıyırı. O zaman Məmmədhüseyn Əliyev böyük cəsarətlə güclü dramatizmə, daxili ziddiyətlərə malik olan "Prokuror" pyesini yazdı.

Bu əsəri geniş kütləyə çatdırmaq üçün N.B.Vəzirov adına Lənkəran Dövlət Dram Teatrına təqdim etdi. Teatrın bədii şurası bu əsəri oxuyub səhnələşdirməyə razi olmadı. A.V.Lunaçarski adına Teatr Akademiyasının rejissorluq fakültəsində qiyabi təhsil alan istedadlı teatrşunas, Əməkdar incəsənət xadimi Baba Rzayev yazır ki, bir neçə gündən sonra teatrın direktoru məni yanına çağırıb "Prokuror" əsərinin səhnə üçün yararlı olub-olmaması barədə yağılı rəyini bildirməyi tapşırı. Mən əsəri birnəfəs oxudum. Müəllifin yaratdığı obrazların daxili aləmi və hərəkət dinamikası məni valeh etdi. Əsər uğurlu səhnə təcəssümüni tapdı və coxsayı tamaşaçılar arasında əks-səda doğurdu...

"Prokuror" pyesi mühüm bir məsələyə-cəmiyyətimizin mənəvi saflığı uğrunda mübarizəyə hərədilmişdir. Teatrın rejissoru Baba Rzayev əsərə maraqlı quruluş vermişdir. Tamaşanın sonu belə təmamlanır: "lənət rüşvətə, lənət rüşvətə alanlara, lənət rüşvət verənlərə, rüşvətə mübaribə elan olunmalıdır, mübaribə!"

Ümumilikdə Məmmədhüseyn Əliyevin yaratdığı əsərlərin dili sadə, şirin, aydın sujet malikdir, söz ettiyatına görə zəngindir, atalar sözləri, zərb-məsəllər məqamında işlədilir.

Fikrin cilalanması, çağrıış ruhu, bədii və publisistik pafos, romantik obrazlılıq, "Ana fəryadı" əsərinə xas olan keyfiyyətlərdir. Tədqiqatçı-sair Məsudi Dövran yazır:

**İdris Şükürlü,
Respublikanın Əməkdar
jurnalisti**

"Məmmədhüseyn Əliyev əsərlərində real həyat lövhələrinə, təbiət təsvirlərinə, obrazların nitqinə, surətlərin özünəməxsus savad, əxlaq dərəcəsinə xas olan bir tərzədə danışdırılmasına da xüsusi əhəmiyyət verir".

*O, Mixail Şoloxova
məktubunda nə yazırdı?*

Tanınmış ədibin eqidəsindən dönməliyi, haqsızlığa, məmur özbaşılığına, rüşvətxorluğa, yerli-bazlığa, dar düşüncə tərzinə qarşı üsyankarlığı, mənfi tipləri öz əsərlərində ifşa etməsi bəzi gözü göturməyənlərin yazıçıya qarşı qışqanlığına səbəb oldu. Əyalətdə yaşayış-yaradan söz sahibinə bəziləri yaxşı münasibət bəsləmir, əsərlərini az təbliğ edir, roman və povestlərindən ibarət kitablarının çapını ləngidirdilər. M.Əliyevin əsərləri haqqında görkəmli ədəbiyyatşunas alımlər elmi-tənqidi məqalələr yazmağa meyl göstərmir, rəy bildirmirdilər. Yazıçı isə ona qarşı edilən bütün haqsızlıqlara dözür, lakin ruhdan düşmürdü. Bütün bunları yazıçının Mixail Şoloxova, Şəkər Aslana və digər rəhbər vəzifəlilərə yazdığı məktublardan da aydın görmək olardı...

Mərhum şair Şəkər Aslan "Unudulmaz sanətkar" adlı vəsüzdə yazdı: "Mətbuatda şeirlərim çıxanda mən ilk zəng edən Məmmədhüseyn müəllim olardı. Fikirlərini səbirlə bir-bir deyərdi. Tənqidləri açıq söyləməkdən çəkinməzdidi. Döndə-döndə bildirirdi ki, mənim subyektiv fikirlərimdir. Razlaşmamağa ixtiyarın var.

Mən əlbəttə ki, götür-qoy edərdim. Cox vaxt onun haqlı olduğunu hiss edərdim. Hər dəfə şeir yazanda onu gözlərimin önünə getirir, şeirlərimi necə qarşılıyacağı barədə düşünərdim. Onun da təzə əsəri çap olunanda şəhərimizdə ilk oxucu kimi zəng vurardım. Fikirlərimi səbirlə dinləyər, bəzən mübahisə də edərdik. Ancaq həmişə bir-birimizə mənəvi bir ehtiyac duyardıq.

Və sanıram böyük xoşbəxtlikdir ki, kiminsə sənin biliyinə, ağıl və düşüncələrinə hörmət etdiyini, sənə mənəvi ehtiyacı olduğunu duysan. Belə bir yazıçıdan ayrılmış mənə ağırdır"...

Lənkəranda görkəmli yazıçı Məmmədhüseyn Əliyevin adını əbədiləşdirmək, yazıçının yaşayış-yaradıldığı evə xatirə lövhəsi vurmaq, çap olunmamış əsərlərinə latin qrafikali əlifba ilə nəşrə hazırlamaq, onları tədqiq etmək vaxtıdır. Axi, Məmmədhüseyn Əliyev kimi yazıçıları və şəxsiyyətləri tarix həmişə bizə pay göndərmir...

*Oğuz
İsaçayli*

Gorba-gor

Deyirlər-Niyə təzə paltar almırsan,
Qorxursan kasib düşəsan?!
Deyirəm-Təzə paltar nəyimə lazımdı?
Yengibar bibioğunun sözü olmasın,
Kürdəmir yemişi kimi qonumuşam -
Dəyib ötmüşəm,
Bıçaq vur - cirrr... eleyim.
Bilmirəm qabaqda no gözləyir məni,
Bilirəm ey... amma haçandı, onu bilmirəm!
Cındırı çıxana qadər köhnələrimi geyəcəm,
Məndən sonra niyə aparıb versinlər məscidə!
Dəli-qudurmuşun biri də
Götürüb təpişdirə aynınə,
O yan-bu yanı yerinə oturmayaqanda,
Üstəlik dalmca nəmər də göndərə:
-Gorba-gor!

Şuşanın dolması

Şuşalı Səid Hacıyevin xızı xatirəsinə.

Hər Xurdalan qəbiristanlığının
Yanından keçəndə,
Səid müəllim yadına düşür,-
Təbəssüm qonur üzüma.
Səid Hacıyevi deyirəm,
Mədəniyyət Nazirliyinin
Musiqi Metod-Mərkəzinin rəsiyidi.
Gördüyü işin
Pozulmayan sahmanı olardı,
Karguzarlıq sənətini özü yaratmışdı sankı! -
On il əvvəlin məktubunu istəsəydim,
On dəqiqəyə tapıb qoyardı ovcuna.
Erməni-rus birləşmələri
Şuşanı zəbt eləyəndən sonra,
Ayrılıq acısını xatırələrlə soyudardı,-
Bir dəfə də dedi:
-Bizim Şuçada elə dolma bükərdilər,
Yağı, istiotu "bəs deyince" dən də o yana.
Hünərli oğulsan,
Ye, görüm, necə doyursan!
Bir mollamız vardi,
Qəbiristanlıq girib,
"Fatehə" verən kimi üz tutardı qəbir əhlino:
-And olsun Allaha,
Əcəlimiz Haqqdan gəlməyib, ay şəsahlar,
Şuşannın dolması öldürüb siz!
Hər Xurdalan qəbiristanlığının
Yanından keçəndə,
Səid Hacıyev yadına düşür,-
Təbəssüm qonur dodaqlarına.
Sonra da ah çəkirəm:
-Qəbrin nurla dolsun, Səid müəllim!

Pay-püş...

Orden, medal, fəxri ad... -
Dayardən düşdü -
Pay-püşkü...

İnsan

Bir səhər aylıb görk ki,
İnsanlar sevinc içindədi,-
Çarəsi tapılıb koronavirusun!
Dərindən nəfəs alaq...
Sonra da başlayaq
Bir-birimizin etni yeməyə.

Yaş ötdükcə...

Yaş ötdükcə, dəyərdən düşür insan,
İllah da ki, əlin aşağı ola.
Qardaşım oğlu Elmürüm
Ana babası İkram müəllim
80-ni keçəndə dərdimi açdı mənə:
-A kişi, elə bil heç kimə lazım deyilsən,
Elə bil artıqsan daha!
Nə adamlara maraqlısan,
Nə da, nəüzibillah, Allah'a!

Yaş ötdüçə, dəyərdən düşür insan,
İllah da ki, əlin aşağı ola.
O günü Kəlbəcərli dostum
Usta Zöhrab gəlməmişdi bizi:
-Bərdəyə gedirəm, müəllim,
Nə ürəyindən keçir, alım götürim sizi?
-Zöhrab, mənə bir yaşı xoruz alarsan.
-Neçə yaşı olsa yaxşı, müəllim?!
Oğul novəm Qəşəm-Səm
Mənalı-mənalı məni süzüb,
Lappadan dedi:
-72!
Çəp-çəp üzünə baxdım:
-Adə, köpəyğülu,
Xoruzun yaşıni soruşur ey, Zöhrab əmin,
Səni özümə vəkil eləmişəm, nədi?!

Bələ-bələ gedəcəm...

70-i keçəndə 80-ni yedi gözlərim,
80-ni bastalayanda, yəqin 90-i yeyəcək,
90-nn dalından dəvəndə 100-ü...
100-ü bürüb-bükəndə 110-u...
110-un aşının suyunu verəndə 120-ni...
Bələ-bələ gedəcəm,-
Qurdan qiyamətəcəm!

Şeyxin Nobeli

Deyirlər, Nobelə təqdim eləyiblər Şeyxi, -
Şeyx Allahşükür Paşaşadəni,
Nobel Slüh Mükafatına.
Bu xəbor od qoyub
Başda katalik olmaqla
Bütün ermənilərin zatına!

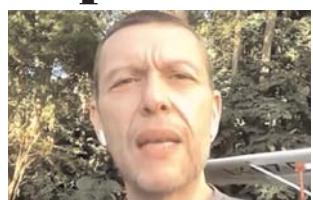
Kişinin adresinə qara-qura deyiblər,
"Şeyx hara - Nobel hara?!" deyiblər.

Biz özümüz də yaxşı bilirik,
Şeyx bəzən də yaxşı bilir - arif adamı,
Onun sevinci yan dişə bilməz gözümüzən,-
Ermənilərin diş batmaz Şeyxa,
Şeyx göz-qulaq əlsün özümüzən!

Pablo Eskobarın qardaşı oğlu sərvət tapdı - 27 il sonra

Kolumbiyalı narkobaron Pablo Eskobarın qardaşı oğlu omisinin ölümündən 27 il sonra gizletdiyi pulları tapdı. Nikolas Eskobarın yaşadığı evin divarlarından 18 milyon dollar nəğd pul çıxdı.

Həyati bir çox serial və filmin mövzusu olan Pablo Eskobar ölümündən 27 il keçməsinə baxmayaraq yənə də gündəm yaratmaqə davam edir. Yerli medya açıqlama verən Nikolas Eskobar pulların beş ildir yaşadığı evin divarında gizli qaldığını deyib. O qeyd edib ki, pullar artıq istifadə olunmayıraq hala gəlib. Oradan isə ölümdən gələn qoxudan 100 qat da-

ha pis qoxu gəlir. Əmisi ilə münasibətlərindən də danışan Nikolas Eskobar "bir dəfə əminin yerini deməyim üçün məni qarçıtdılar, 7 saat işgəncə verdilər, işçilərimdən ikisini mişarla hücum etdilər" deyə əlavə edib.

Xatırladaq ki, 1970-ci illərdə Kolumbiyadakı narkotik ticarətini ələ keçirən Pablo Eskobarın ABŞ-a soxulan kokai-

nin yüzdə 80 faizinin vəziyyətində nəzarət etdiyi təxmin edilirdi.

Eminquey

Böyük bir sərvətin sahibi olan Eskobar 7 dəfə "Forbes" dərgisinin milyarderlər siyahısına düşüb. 1992-ci ildə həbsxanadan qaçan rakobaron 1993-cü ildə Medellində 44 yaşında öldürüldü.

Şahnaz Şahin

RUHUN TƏNTƏNƏSİ - HEYRƏT

Esse

dılalar gedib pəncərədən xəlvəti baxa bilirdilər. Amma indi şəhərdən kəndə dövlət tərəfindən mədəniyyət nümayəndələrinin qosrtol sefərləri təşkil olunur, konsertlər verilir, kənd camaa-tı, hətta qadınlar belə böyük sevincə bu tamaşa və konsertlərə baxmağa gelirdilər.

Onda kənd yolları yayda torpaq, qışda palçıq olardı, qar, yağış yağanda adamlar uzunboğaz rezin çəkmələrsiz çölə çıxa bilmirdi. Elə o vaxtlar yollara asfalt döşənmesi, kənd içi yollar da çinqıl döşənmesi baş tutdu. Bu əlbəttə yaxşıdır, axı mədəniyyət yoldan başlayır.

Daha sonra tikilən evlər öz formasını, quruluşunu dəyişdi, daha müasir, daha yaraşıqlı, daha rahat şəraitli olaraq yaşadıqları həyətin yamyəşil çəmənliliyini məhv edərək yerinə beton tökdülər.

Bir az maddi imkanı artıq olanlar isə bunun üstündən cürbəcür daşlar döşədilər... Kənddə demək olar ki, ən kasib adam da qarnından, əynindən kəsib verdi quma, sementə, qarışdırıb tökdü həyətinə. Mən, diri-dirilə basdırılan o yaşı otların insan kimi ağladığını gördüm, yalvarışlarını eşitdim onda, sonralar hər yaz gələndə beton altından zülmə bir yol təpib ara-sıra günəşə çıxan bu zərif və güclü canlıya acıdım... Bax onda mən intina etdim belə şəhərleşmək dən, mədəniləşmək dən, ayağımı torpağa qoymağı, şəhli çəmən üzərində yeriməyi üstün tutдум.

Heç demə bu da səbəbsiz deyilmiş, daxili orqanların hər birinin mərkəzi ayaların altında yerləşir axı! Və yayda ayaqyalın yumşaq torpaq, göy çəmən üzərində gəzmək sağlamlıq üçün olunduqca faydalıdır...

Təbiət heç nəyi unutmur, uşaq kimidir, saf və təmizdir, yaddaşı da elə uşaq yaddaşı kimi möhkəm. Burdakı gözəllik anı və əlçatmazdır, təbiətə sahiblənmək arzusu isə absurddur. Onu sadəcə oduğu kimi sevmək, qəbul etmək və ona minnətdar olmaq lazımdır. Zaman keçir, bir çox dəyərlər dəyişir, amma dəyərlər fikirlər, ağıllı sözərə zəmansızdır, elə R. Taqorun söylədiyi fikirlər kimi:

"Ey xirdaca ot yarpağı, sənin addımların çok kiçikdir, amma bu addımlarınla sən yer üzünü bürüyürsən." İnsanın ən çox ehtiyacı olduğu söz və hiss HEYRƏT dir, sevgi də, eşq də heyrətdən doğur, heyrət edə bilmirsəsə səadətini tapa və xoşbəxt də ola bilməyəcəksən...

P.S. O sarı çiçəkləri torpağa heç kim əkməyib, amma bütün təzə əkin sahələrində toxumu illərlə diri qalır. Əkinlə birgə cürcərib çıxır, sürətlə böyüyür və çiçəkləyir... Hərdən o çiçəklərə də yazığım gəlir, insafsız adamların onu da məhv etməyin yollarını tapacaqlarından qorxram...

70 yaşın zirvəsində

Xalq artisti Alim Məmmədovun doğum günüdür

İnsan yaşa dolduqca müdrikləşir. Həyat yolu onu zamanın cığırında enişli-yoxuşlu imtahanlarında daha da möhkəmləndirir. Amalidrakı uğrunda daha metin edir. Bu gün haqqında söhbət açmaq istədiyim sənətkarımızda ömrünün müdrik çağında, enişli-yoxuşlu həyatının daha uca zirvəsində ömür dəftərini vərəqləyir.

Hər zaman sevdiyim aktyor və ya rejissor haqqında yazmaq istədikdə çox düşünməli oluram. Çünkü oxucuya həyat və səhnə qəhrəmanını tanıtmaq heç də asan deyil. Yenə də düşünürəm. Gözələrim öндə bir aktyorun səhnə yolu canlanır.

Hər zaman uğurları

və obrazları ilə yaxından tənış olduğum səhnə fədaisinin artıq 70 yaşı tamam olur. Elə bil ki, bütün olanlar dünən idi. Ancaq onu səhnədə və həyatda tanıdigım zaman kəsiyindən 33 il keçir. Bu zaman mən də Gəncə Dövlət Dram Teatrında müqavilə əsasında aktyor olaraq çalışmağa başlamışdım. Teatrın səhnəsində 1986-ci ildə quruluşçu rejissoru Arif Ağayev olan Tatar dramaturqu Şerif Xusainovun "Ana vüqarı" psixoloji dramı üzerinde məşqləre başlanıldı. Rol bölgüsündə məni də unutmadılar. Kənan obrazını mən oynamalı oldum. Bu pyesdə bir çox sənətkarlar rol almışdı. İslam obrazında isə ...

Alim Tahir oğlu Məmmədov 25 sentyabr 1950-ci ildə Gəncədə anadan olub.

O, 1957-ci ildə 21 nömrəli tam orta məktəbin birinci sinfinə daxil olaraq 1965-ci ildə hemin məktəbin səkkizinci sinfini, 1968-ci ildə isə 18 №-li fehlə ve gənclər məktəbinin onbirinci sinfini bitirib. 1967-ci ildən təleyini Gəncə Dövlət Dram Teatrına bağlayaraq yardımçı heyət aktyoru olaraq fəaliyyətə başlayıb. 1969-ci ildə hərbi xidmətə çağırılan Alim Məmmədov 1972-ci ildə hərbi xidməti başa vuraraq yenidən doğma teatrına qayıdır. Bir müddət burada aktyor olaraq çalışıqdır sonra 1972-ci ildə M. A. Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənet İnsti-tutunun "Mədəni-maarif" fakültəsinin qiyabi şöbəsinə daxil olaraq 1977-ci ildə yüksək dərəcəli maarif işçisi ixtisasına yiyələnib. 1977-ci ildən isə davamlı olaraq Gəncə Dövlət Dram Teatrında aktyor olaraq fəaliyyət göstərir. 1981-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti, 1992-ci ildə isə Xalq artisti fəxri adlarına layiq görülləb. Aktyor müxtəlif illərdə Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən fəxri fərmanlar və pul

mükafatlarına eləcə də 1994-cü ildə teatr səhnəsində ilin ən yaxşı ifaçısı üçün Nəsibə Zeynalova adına mükafat komissiyasının qərarı ilə "Cavad xan" tarixi dramində Cavad xan obrazının ifasına görə "İlin ən yaxşı aktyoru" mükafatı və Fəxri diplomu ilə təltif olunub.

Xalq artisti Alim Məmmədov yaradıcılığı dövründə səhnədə əsasən dramatik-psixoloji və romantik ruhlu tamaşalarda daha şövqle oynayaraq, lirik-psixoloji janrı tamaşalar da özünün emosional ifadə vasitələrinin təbiiliyi, cazibədarlığı ilə hər zaman seçilməyi bacarıb. O, hər zaman obrazlarında lirzm, həm də qəltənlə dramatizmli səs tempri ilə pyeslərin janrına və obrazların xarakterine uyğun tərzdə yaradıcılıq xüsusiyyətlərini zənginləşdirən bir aktyor olaraq tamaşaçı sevgisini qazana bilib.

Onun milli klassik dramaturqlarımızın müxtəlif janrı əsərlərində oynadığı obrazlarından lənlərin bariz nümunəsi olaraq maraqlı surətlər qalereyasına daxildir.

Mustay Kərimin "Odu atma, Prometey!" (Tərcümə edən Eyvaz Borçalı, quruluşçu re-jissor, əməkdar incəsənet xadimi Yusif Bağırov, rəssəmi Dmitri Tavadze) iki hissəli, altı şəkildən ibarət olan faciəsində aktyorun məharətlə yaratdığı Prometey surəti maraqla qarşılanan və çox uğurlu səhnə həllini tapan obrazlarından biri hesab edilir.

Onun ifasında Prometey tipik, real və orjinaldır. Aktyor səhnədə maraqlı oyun tərzi ilə obrazın psixoloji aləmi və məqsədini tam olaraq təqdim etməyə müvəffəq ola bilirdi. Aktyor ifası ilə faciə janrınnı psixoloji ünsürlərini həssaslaşdırır, onu ifadəli vasitələrlə təqdim edə bilirdi. Aktyorun obrazlarının mahiyyət etibarı ilə müxtəlif çalarlarından söhbət düşərkən xalq artisti, rejissor Mehdi Məmmədovun 15 yanvar 1977-ci ildə "Ədəbiyyat və İncəsənet" qəzetində

lənlərin bariz nümunəsi olaraq maraqlı surətlər qalereyasına daxildir.

Gəncə Dövlət Dram Teatrının səhnəsində 30 mart 1974-cü ildə ilk ictimai baxışının keçirilməsi ilə diqqəti çekən M. F. Axundzadənin "Aldanmış kəvəkib" əsərinin motivləri əsasında yazılı-dramaturq Altay Məmmədovun "Ulduzlar görüşəndə" pyesi maraqlı səhnə həllini tapan, müasirliyi, orjinal güclü dramatik səciyyəsi və uğurlu rejissor traktifikasi ilə maraqlı doğuran quruluşlardan biri olaraq bu gün də xatırlanır.

Mövzusu tarixdən götürülsə də

əsərin qayəsində tamaşaçıları maraqlandıran hadisələrin dolğunluğu, iki bir-birinə zidd qüvvələrin üz-üzə dayanması, xüsusilə Şah Abbas rəzaləti, despotizmi, fəlakəti, Yusif Serrac isə ədaleti, yüksək idealları təmsil edir. Bu quruluşda xalq artisti Alim Məmmədov yaratdığı Sahib Kamal və Hakim Şah Abbas obrazlarındakı yüksək ifa tərzi ilə hadisələrin gedişində hər iki obrazın xarakterini açmaqla saray və onun törətdiyi fitnə-fəsadları, xalqa, tərəqqiye zidd mahiyyətin bütün çalarları ilə aşkar çıxarılmasına müvəffəq olur.

Aktyorun yaradıcılığında həmçinin Sofoklun "Antiqona"da Hermon, U. Şekspirin "III - Riçard"da Georq, "Ottello"da Kassio, M. Lermontovun "İki qardaş"da Yuri, A. Ostrovskinin "Daha bir qurban"da Mikael, M. Qorkinin "Qoca"da İvan Vasil'yeviç, A. Salınskinin "Təbilçi qız"da Kruqlik, V. Şukşinin "Diribaş adamlar"da Qaraşın, A. Baranqanın "İctimai rey"da Turkulets, N. Hikmetin "Domoklun qılıncı"da Aptekçi oğlu, D. Valeyevin "Vicdan məhkəməsi"de Ravil kimi tərcümə əsərlərinin tamaşalarında oynadığı səhnə personajları da maraqla baxılan uğurlu surətləri silsiləsinə daxildir.

Xalq artisti Alim Məmmədov həmçinin 1979-cu ilin payızından "Slavyan gözəlinin hekayəti" tamaşası ilə həyata qədəm qoyan "Zərrabi" Nizami Poeziya Teatrının səhnəsində böyük şairin obrazını ustalıqla, maraqla yaratmağa müvəffəq olub.

Burada

Nizami "Xəmsə"si

motivləri əsasında hazırlanın tamaşalar tematik cəhətdən rəngarəng olmaqla yanaşı həmçinin müasirliyi ilə də hər zaman diqqəti cəlb edib. "Zərrabi" Nizami Poeziya Teatrında tamaşaya qoyulan səhnə əsərlərində yeknəsəklik duyulmur, konkretliyi, yığcamlığı, qısa və dolğun məzmunu, vahid süjet xətti, aydın məqsədi və ideyası ilə biri digərindən fərqlənirdi. Rejissor fərdiyətinin hər tamaşada qabarlıq şəkildə özünü biruza verməsi göstərilən əsərlərin müvəffəqiyyətini şərtləndirən əsas amillərdən hesab edilirdi. Bu baxımdan teatrın səhnəsində "Gül və Zəhər", "Şairin gənclik illəri", "Xeyir və Şər", "Hikmət axşamı", "Şair və Hökmər", "İsgəndər və Nüşabə", "Zəhmət dastanı", "Yeddi Gözəl" və digər tamaşalarda Nizami Gəncəvi surəti aktyorun uğurla yarada bildiyi obrazı hesab edilir.

Alim Məmmədov həmçinin "Azərbaycanfilm" kinostudiyanın istehsal etdiyi "Bir cənub şəhərində" filminde Sabir, "Göz qabağında şeytan" filminde Memmedov, "O dünyadan salam" ("Ölülər") filmində Heydər ağa, "Qara volqa" filminde Mayor Bürcəli, "Uluxanlı məktəbi 125" sənədlə filminde Aparıcı, "Qisas almadan ölümə!" filmində Mahmud, "11 B sinfi" filmində müəllim, "Kainatın açarı" filmində Akademik kimi maraqlı ekran surətlərinə çəkilib.

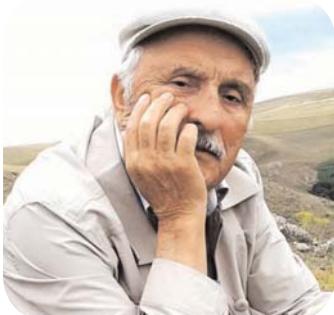
Sənətkar ömrü yaşanan illərlə deyil, görülən əməllərlə ölçülür. Sənətkar var ki, ömrünü "yüksek titullar qazanmağa" sərf edir, qısa bir zamanda sənətin zirvələrini fəth edir. Sənətkar da var ki, qəlbini piltə-piltə əridir, öz insani və vətəndaşlıq borcunu təmkinlə, hay-küüsüz yeri yetirir, məqsədi, amali uğrunda daima hərəketdə, inkişafda olur. Elə səhnə ustası da var ki, onun sənət yolu bir teatrın yaradıcılıq yoludur, səhnəyə getirdiyi hər bir yenilik bir teatrın yeniliyidir. Yaratdığı hər bir obraz hətta epizodik olsa belə, tamaşaçının yaddaşına əbədi həkk olunur, öz xalqının milli sərvətinə, milli teatr tarixinin bir səhifəsinə çevrilir. Mənəvi güc, idrak aydınlığı ilə həyatın həqiqət səviyyəsinə enir.

Anar Burcəliyev
Teatrşunas

Sözsüz ki,

səhnədə hər hansı bir obrazı yaratmaq, onu istədiyin şəkildə tamaşaçıya çatdırmaq aktyordan böyük bacarıq və istedad tələb edir. Yaratdığı obraz tamaşaçı tərəfindən sevilib böyük alqışlarla qarşılanırsa demək aktyor məqsədinə nail olub. Bəzən aktyorun yaratdığı bir obraz belə bir teatrın ümumi inkişaf yolu ilə qırılmaz sürətə bağlı olur. Bir aktyorun teatr məktəbinə çevrilir. Bu baxımdan Gəncə Dövlət Dram Teatrının səhnəsində ilk ictimai baxışı 4 noyabr 1982-ci ilə təsadüf edən

Mammad
Aslan

Dünya xəlvət dərə deyil...

Üzeyir bağında nə qədər bəhrə!
Üzeyir xəyahı nə qədər elvan!
Bir ömrə siğmayan bu əsərlərə
"Əfsanə" deməkdə bəlkə haqısan.

Güman elədin ki, xəlvət dərədi;
Yırtılmaz pərdəsi bu firıldağın...
Xəbislik xəbislə artdı, törədi,
Sırrını örtməyib dünya alçağın.

Azalmaz bir zərrə divin divliyi
- Nə qədər cumuxsa cırtdanlar divə!
Gizləyə bilməzsən Üzeyir bəyi,
Onun Günəş ruhu siğışmaz ciba!

Üzeyir möhtəşəm, Üzeyir uca!
Dərədən zirvəyə uladın sankı!
"Arşın mal alan" a əlin çatınca
Kəsdirdi üstünü "Koroğlu" cəngi!

Onun söykəndiyi Füzuli dağı!
Bu yurdadan baş alıb dirənib göyo!
Yeriyən od olsan, ağılsız yağı,
Neyləyə bilərsən Üzeyir bəyə?

Xalqının gözündə ucalan kəsi
Min bədxah zirvədən endirə bilməz!
Simlərdə alışar millətin səsi!
- Onu tufanlar da söndürə bilməz!

Sərcəsən, Qartalın üstə şığımı,
Xamırin çürükdür, birdəfəlik qan!
Gözünə sancılan gur işığına
Gözün kor olduqca diş qicayırsan...

Sən ki, yaranmışan bədxahlıq üçün:
Dünyanın başını kəsmək dilərsən.
Günəşi yummaga yetişməz gücün,
Eləcə gözünü yuma bilərsən...

Son nazlama

Əngin şair Yahya Kəmal Bəyatiyya

Dünyanın nə gözəl yazımiş, Allah!
Nazlı bənövşələr saplaq üstündə...
Aləm öz kefində: quş da, böyük də;
Dəma ki: mən yoxam bir dağ üstündə.

Hər təpə bir qoyun, mən çoban idim;
Yerə də, göyə də pasiban idim!
Mən hardan bilərdim: haracan idim!?
Boy atıb bitmişdim torpaq üstündə.

Palıd ocağında yanın közlərdim;
Murovo canımdan çox əzizlərdim!..
Axşamdan-səhərə səbhü gözlərdim:
Bir şəh damlaştıq yarpaq üstündə.

Dağdan-dağa qonmaq ömürlük peşəm:
Hər zirvə sərrinə aşıyan quşam!
Şahlar görmədiyi gün keçirmişəm:
Bir daxma altında, çardaq üstündə.

Bu, son gözgörüşü; bu, son nazlama;
İstər sizlə, könül; istər sizləmə!..
Səda verməz sazin, bir də sazlamə;
Qismətin qalmadı bulaq üstündə.

Çıxar qönçəsindən söz birər-birər;
Hər kəs əkdiyini aqıbat dərər.
Pərvaz qanadlardan tərlanlar törər:
Nəsil qaymaq tutar ocaq üstündə.

Baxma hər yazdığım dastan olmadı;
Qəlbim toy-düyündən, yasdan olmadı...
Qəm etmə ki: Məmməd Aslan olmadı;
Axtarsan, taparsan varaq üstündə.

Qazi Gülxanə paşa

Buludular kişnədi, ildirim çaxdı,
Sanasan dağları göy yixacaqdı!..
Yubanma ömrümə, Qazi Gülxanə,
Cərrah biçağını sıyrıma vaxtı!!!

Xəstəlik ölümün birər əsgəri;
Birlərdən törəyir zülmün laşkəri.
Sən meydana çıx ki, Qazi Gülxanə:
Ölümün nəfəsi çəkilsin geri!

Tapdı mincə Qazi nicati burda,
Qurtuldu yenidən həyatı burda!
Şairə, yazara ömür bəxş etdi!..
Nura dəyişirlər zülməti burda.

Gülxanə: Rəhmani ordunun başı!
Fəryada, zillətə, ölüma qarşı!
Ulu dərgahına pənah götirdim:
Məni bu zülmətdən sabaha daşı!

Tibbin və Qazinin müştərək bürcü!
Gülxanə biçağı - həyat ülgücü!
Yüz ildən artıqdır aləmə bəlli:
Cərrah biçağında kamalın gücü!

Gülxanədə gül yox, gül hökimlər var!
Yıxılma, yıxısan, gör ki kimlər var!
Gələni ümidi, gedəni rahat;
Sevinc ortamında təlatümlər var!

Sən Türkün fəxrəsin, fəxarətisən!
Bir soyun şahlanmış kəramətisən!
Sən haqqın fərahi, sağlam neməti;
Millətin ziqiyət bir sərvətisən!

Həyat qovğasında hər dəfə Qazi,
Sən Haqqından razi, Haqq səndən razi!
Bir nurlu məşəlsən məğrur allerdə;
Fəthin təzələnir hər həftə azi!

Bu da ki belə...

Bu bostamı necə əkib-becərim?!
Yağışı quruyub, su da ki belə...
Kasadlıq afətdir; nə fərqi varmış:
Ya muşovul yesin, ya da ki belə...

Kotan nədi, fil qaldırabu qırğı!
Heç nədən yarılır dağların bağrı...
Kor quyudan nə səs bitər, nə qarğı:
Dibində boğulub səda ki belə...

Laxlamış bir iman sağ qala, qalmaz!
Pozulmuş o hörmət saqqala qalmaz!
Bir budaq ucunda çapqala qalmaz;
Nəylər gəlir-gəlsin qada ki belə...

Bu qaçqınlıq hardan soya, nəsilə?!.
Axşam nəslə golur, səhər nəs ilə.
Qorxuram bu torpaq şoran kəsilə:
Göz yaşıyla doyur cada ki belə...

Sultanheydər zirvədəki pir idi!
Ağrıyla üzbozü, qəlibi bir idi!..
Keytidağda "Qu gölü"müz qurudu;
O göl qudan getdi; qu da ki belə...

Qaneyəm dünyanın azi-çoxuya;
Uyuşum tapaydum, ey, kaş yuxuya;
Aradım səbrimi "Yahu-Yahu!"yla,
Qəzəbnək olmayıb Xuda ki belə...

Hər açan çıçıklə bir bahar şəndim;
Bir qom bənövşəyə can dəyişərdim...
Ömrümən boyunu öldürüm; üşəndim:
İndidən düşmürəm ya da ki belə...

Belə xor baxmazdı bəndə Allaha:
Ulduzlar daş kimi qorxuram yağı...
Bu orMANDA palıd bitməz bir dəha:
Hindilər tumunu uda ki belə!..

Bu mövzu ağlıma gəldi ha sondan;
Dadanmışdım: qoşma yazam asandan..
Sonunu gözləmə Məmməd Aslan'dan;
Yetər bu qədəri!... Bu da ki: Belə!!!

Qayadan qumacan

Dağın ayağından asılar daşlar;
Belo mənzil kəsər daş ağır-agır...
Tükənmək bilməz ki, cülgün savaşlar;
Daşlaşmış canlardan kövrəklilik yağır.

Soyumun daşını döşümə döydüm,
Döyə bilmədim, kimə nə borcu?!
Qayaya kök atıb, daşda böyüdüm;
Daş-daşla qovuşsa, daş - qala bürcü!

Cıynınə baş əysək bir-birimizin;
O daş yasdıq olar, baş yarmaz dahan!
Boğmaz işığını gecə gündüzün;
Sag-salamat çıxar axşam sabaha!..

Bir soy ki bir daşa baş qoysa əgər,
O daş millət üçün səcdəgah olar!
Kök özünü sevsə, Haqq onu sevər!
Bir soyun ayarı tam agah olar.

Qaya sədəsi var basın yasında:
Baş, daşın üstündə heykəl dənər!
Orxon-Yeniseyin daş-qayasında
Hələ Türklüyümüz nəbzi döyüñər.

Uçub getdi o günlər ki...

Hümmət müəllim Məşədihəsənliyə

Ömrü tülək tərlan ömrüydü onun:
Fəzada dövr etdi, fəzada getdi.
Gah Sultanheydərə, Quş yuvasında:
Ha yana üz tutdu, azada getdi.

Qocalıq ölümdən betərmiş demə;
Ömrü hardan-hara yetərmiş demə!..
Əkdiyin-biçdiyin itərmiş demə;
Getdi o nemət də, urza da getdi.

Bu gəldi-getdi nə, bu qoyma nədi?!
Nədən daşib-törər bu işin bədi?!
Saxsağan daşdı, muşovul yedi;
Nələr kimə çatdı, nə zada getdi?!

İki ombabaşı birdən zay olsa,
İki qüdrət birdən heçə sayılsı;
"Platin" qızıldan hətta yey olsa,
İki qanad bir cüt əzada getdi...

Qəza - qəza üstən: qoymur göz açam!
"Dəmir-dümür" oldu üst-üstə qılçam...
Mən quş yarandım ki: göylərdə uşam;
Bir canım neçə yol qəzada getdi...".

Qınayır fağıri ağzı göyçəklər:
"Zərə dəmir" - demə, nə deyəcəklər?!
Qartalın dərdini duymaz böcəklər;
Məna toxumada, əzada getdi...

Ürəyə ismaric

Cənnət Dəlidəğda böyüdüm səni:
Çəşmələr başında, güllər içində.
Ulular ruhundan fişqürb gələn
Bayati mayalı dillər içində.

Çəminə tez qurdum ərş-i-fələklə;
Pərvazın uyuşdu göydə mələklə;
Kökşünə siğmayan bir dağ ürəklə
Necə bəxtəvərdim ellər içində.

Mənim dolub-dاشan nəfəsim idin;
Ləşkərlər pozmağa sən boşım idin!
Dünyam batar olasa, qəvvəsim idin;
Naçar qoyma məni yollar içində...

"Səhəri kim açır" kitabına bir avtoqraf

Bəxtəvər başına uşaqlığımızın!
Ardınca ox çatmaz o şuxluğumuzun!

Hərəmiz bir dağın Məcnunu olduq:
Bəxtəvər başına aşılığımızın...

O dağlardan nə səs gələr, nə səda;
Dəlidəğdan yüz il tufan əssə də.

Laçınqaya, Xor-xor bulaq, Göydərə:
Dağ ərənlər uça Sultanheydərə!

Nə zamandı gur leysana həsrətik!
Yer əyira buludları bükədərə!

Bu büsəti bir də görək, inşallah!
Göydə görək, yerdə görək, inşallah!

Səksən nə yaşıdır ki...

Bütün varlığı ilahi səslərdən yoğrulub vücu-
da galmiş görkəmli bəstəkarımız Ramiz Mirişliyə

"Yandım, elə yandım!" xalqa car oldu:
Ürəyin kamandır, Ramiz Mirişli.
Sən sənə qoca göstərən zahm
Yaş deyil, güməndir, Ramiz Mirişli.

"Bir xumar baxışla" golsə bir məlek,
Səksən nə yaşıdır ki, "Ay qəlbə kövrək?!"
Yaş yönü geri sayan gərək,
Ruhun ki cavandır, Ramiz Mirişli.

Allahın həbibli ulu cəddindir!
Cəddin gətirən din müqəddəs dindir!
Sənin gül üzərinin dünyadan gendir;
İnamın imandır, Ramiz Mirişli!

Hardan qulağına gələr bu səslər;
Bu şirin bəstələr, dadlı nəfəslər?!
Dərəyalar, qoynunda mirvari bəslər
Xəyalın ümmandır, Ramiz Mirişli.

Sənə cilvə satır bəllur gözəllər,
Səni səndən yaxşı bilir gözəllər;
Hələ görüşünə gəlir gözəllər;
Qocalma, amandır, Ramiz Mirişli!

Desən ki: "qocaldım", yaş basar səni;
Qəhər boğar səni, huş basar səni;
Axxayar qayalar-dəş basar səni,
Bədbinlik yamandır, Ramiz Mirişli.

Çatib qasılarını, xəyala dalma;
Təpən qocalığa, tərkinə alma!
Səksəni yola sal, keyfindən qalma,
Bu da imtahandır, Ramiz Mirişli...

Tale alnımızı Haqdan yazılıh:
Bir əmrə tabeyik, sözüm hasili!
Nə qədər yaşasaq, Ondan asılı:
Qəlbənə damandı, Ramiz Mirişli.

Yasəmən işığında

Ürəklər titrədən bu nəva hardan,
Hələ cürcəməmiş çöl-çəmən bu yaz.
Hardan gəlib çıxdın, binəvə, hardan?!
Yaman tələsmisən, yasəmən, bu yaz?!

Bir avaz vurnuxur könül simində,
Çox naçar qalmaşam gül tilsimində.
Yarısa çıxmışq yaz mövsümündə,
Ya sən yuxalmışan, ya sinəm bu yaz.

Biz iki damlatək göylərdən düşdük,
Tale rast gətirdi: burda görüsdü.
Bir qüdrət: - İç! - dedi. Biz də ki, içdik!..
Ya tonqal çatılam, ya sənəm bu yaz.

Əhsən bu şuxluğa, bu gözəlliyo!
Hər salxımın məlhəm bir təsəlliyo!
Yüklü budaqların sinmasın deyə:
Qəbul etsən, olum əsa mən bu yaz.

Bir də görüşərik nə zaman görüm,
Sənsiz nə göy görüm, asiman görüm!..
Ömrün uzun olsun, yasəmən, görüm!
Düyünə sən qəşər, yasa mən bu yaz...

O qış yön verdi ki, bu yaza döndüm.
Əngin fəzəlarda pərvaza döndüm;
Fikirlər içində qəvvəsa döndüm;
Bir özgə Məmmədəm, nəsə, mən bu yaz.

Rübailər

Düşünmə: səminlə ta bitdi dünya;
İnsansız xaraba tabutdu dünya.
Cindirlər pir gördüm yol kənarında;
Qoynu-qoltuğuyla yaqtdu dünya!

Bu dağın o üzündən yaz gəlməz;
O yaza qoşulub ötkəm yaz gəlməz.
Nə vaxtadək ərş üzündən baxacaq?!

Laçınqaya çımqəşməsə, səs gəlməz!..

VAQİF YUSİFLİ,
filologiya elmleri doktoru

Dramaturgiyamızın axtarışları

Bu yazı (məruzə) əslində, son iki ilin dramaturgiyasına həsr olunacaqdı. Yəni 2018 və 2019-cu illərdə müasir dramaturgiyamız qısa bir zamanda keçdiyi yolu işqalandırmışdı. Aneaq bu iki il təqvimdə təkcə iki il kimi səciyyələnə bilməz, yəni yalnız illərin dramaturgiyasına da müxtəsər nəzər yetirməklə ümumi inkişaf istiqamətini müəyyənləşdirə bilərik.

Bəzi müəlliflərin dediyi fikirlərin ziddinə olaraq qətiyyən söyləmirik ki, müasir dramaturgiyamız müasir şeirimizdən, müasir nəşrimizdən xeyli dərəcədə geri qalır, biz heç də o fikirdə deyilik ki, dramaturgiyada bir məktəb yaratmış, müasir Azərbaycan dramaturgiyasının banisi - əlli il ərzində Azərbaycan teatrının repertuarını xeyli dərəcədə zənginləşdirən İlyas Əfəndiyevin vəfatından sonra dramaturgiyamızda böyük bir boşluq, ya çat yaranıb, biz heç də o fikirdə deyilik ki, Azərbaycan teatrı öz ənənələrindən uzaqlaşıb və biz heç də o fikirdə deyilik ki, dramaturgiyamız müasir həyat məsələlərinə biganədir... Hər bir ədəbi janrı zəmanla, ictimai-siyasi proseslərlə, daha geniş menada-qruluşun, formasiyanın dəyişilməsiylə bağlı özünün də yeni bir inkişaf mərhələsinə daxil olmayı şübhəsizdir. Müasir Azərbaycan dramaturgiyasının da şeirimiz və nəşrimiz kimi belə bir yeniləsməye ehtiyacı vardı. Azərbaycanın müstəqilliyi həm də ədəbiyyatımızın müstəqilliyidir, - deyirik.

Dramaturgiyanın bir ədəbi janr kimi

özünəməxsus xüsusiyətləri var. Əsər yazılır, əksər həllarda çap olunur, bu əsərlərin müzəyyən qismi teatrлara da təqdim olunur və bəyənilən əsərlər səhnəyə da yol tapır. Həc də vacib deyil ki, bir dram əsərinin "tərcüməyi-həlinin son cümləsi" səhnədə tamamlansın. Zəif pyes zəif şeir və hekaya kimi diqqətdən kanarda qalacaq. Baş onda bu əsərlər niyə yazılır-sualını da vermirik.

Müstəqillik dövrü dramaturgiyaya da öz mövzularını götirdi. Həyat, ictimai münasibətlər dəyişmişdi. Həm sosializmdən keçən neqativlər, həm də kapitalizmin özü ilə götirdiyi və insanların hələ alışa bilmədiyi bir çox "yeniliklərini", müəyyən xaosun, hərcmərcliyin, mənəvi eroziyanın yaranmasını, bir sözlə, təzadlı dünyanın Azərbaycana məxsus mənzərəsini Elçin

"Ah, Paris, Paris", "Mənim ərim dəlidir", "Dəlixanadan dəli qaçıb", "Mən sənin dayınam" komediyalarında əks etdi. İkimininci illərdə isə Elçin "Qatıl" "Şekspir", "Cəhənnəm sakinləri" "Teleskop", "Arılar arasında" pyeslerinde tragik və komik situasiyalar, gərgin və dramatik hadisələr bir-birini əvəz edir. Elçinle yanaşı, Əli Əmirlinin, Firuz Mustafanın Afaq Məsudun, Elçin Hüseynbeylinin, ikiminci illərdə isə İlqar Fəhminin, Aydin Talibzadənin dramaturgiyaya gəlisi maraqlı dram əsərləri ilə diqqəti cəlb etdi. Hər bir janrıda yeni ədəbi mərhələ ilk növbədə, iki amilə bağlı olur.

Mövzular yeniləşir,

yeni dövrün ab-havası, gerçəklilikdə cərşyan edən hadisələr, yeni insan obrazları gündəmə gəlir. İkincisi isə, bədiülliyin, sənətkarlığın, janrı forma xüsusiyyətlərinin yazılılan əsərlərdə hansı yeniliklərlə müsəyəsist olunmasıdır. Lakin bu iki amili birləşdirən bir xətt var-o da müasirlikdir.

İlk növbədə, biz də belə bir suala cavab verək ki, bizim dramaturgiyada müasir həyat və müasir insan necə əks olunur. dram əsərlərinə (dəxli yoxdur, onlar teatrların repertuarında yer tutub yoxsa yox) müraciət edək.

Təkcə görkəmlı nasır kimi deyil, həm də istedadlı bir dramatürk kimi tanıdığımız Anar "Şəhərin qış gecələri" pyesini ("Azərbaycan", 2019, № 10) 20 Yanvarın 30 illiyinə həsr edib. Yəqin ki, xatırladınız: yetmişinci illərdə Anar "Şəhərin yay günləri" pyesini yazmışdı və o pyes gəmide oturub gəmiçi ilə dava elemək gücündə idi. Anar o dövrün sosial mənzərəsini, mənəvi-əxlaqi problemlərini bu pyesde əks etdirirdi və ali məktəb müəllimi Qiyas Zeynallının obrazında öz əqidesində dönməyən, əgər təbii caizə deyək ki, ideal bir insan obrazı yaratmışdı. Anar o qəhrəmanı "Şəhərin qış gecələri"nə götirir, yəni həmin adam, dəyişilən zəmanətdir, Qiyas Zeynallı isə dəyişməyib, indi Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparır. Əlbəttə, bize-tamaşaçılara məhz belə ədəbi qəhrəmanlar hava və su kimi lazımdır. Görəsən, yəni nəsil dramnəvisləri öz əsərlərində müasir həyatda, cəmiyyətdə, yaşadığımız mühitdə baş verən hadisələri, müasirlərimizin duyguları və düşüncələrinin necə canlandırılları?

Əli Əmirlinin pyeslərində başlayaqq. Əli Əmirli artıq bir

dramaturq kimi öz yaradıcılığının zirvəsindədir, əsərləri teatrların repertuarından düşmür.

Onun pyesləri, əgər belə demək mümkünsə, major tipli, yəni yüksək əhval-ruhiyyə ilə qələmə alınan pyeslərdir. Əli Əmirlinin "Meydan", "Ağqoyunlular və Qaraqoyunlular", "İyirmi ildən sonra", "Premyera", "Köhnə ev", "Kişi və qadın", "Varlı qadın", "Bala-bəla sözündəndir?", "Onun iki qabırğası", "Yeddi məhbüsü", "Sevgilim Sumqayıt" pyeslərinin mövzusu müasir həyatdan alınmışdır.

Doğrudan da, tonqidçi-teatrşunas Aydın Talibzadənin qeyd etdiyi kimi, Əli Əmirlinin pyeslərində müstəqillik dövrü azərbaycanlılarının sərgüzəştlərini və onların yaşadıqları dövrün, bir-birilə qarşılıqlı münasibətlərinin fonunda xeyli personajları dram əsərlərinə götürür, bunların içinde mənfi tipajlar üstünlük təşkil edir: oğullarını əsgəriyə göndərməyən varlı, vəzifəli ata, onun arvadı, qan düşmənciliyi üzündən bir-birinə qənim kəsilən ağqoyunlular və qaraqoyunlular, "Köhnə evin" sakinləri, "Varlı qadın"da Həvvə Zərlinskaya-onun oğlu, qızı, "İyirmi ildən sonra"da bir-biri ni tapan Qadın və onu sevən varlı Səfir... bunların sayını artırta da bilerik.

Kumluq da yanaşır addımlayır. Əli Əmirli pulun cəmiyyətdə, ailələrdə oynadığı dağıdıcı rolü bir neçə pyesində əks etdirib Əli Əmirli müstəqillik dövrü azərbaycanlıların sərgüzəştlərini və onların yaşadıqları dövrün, bir-birilə qarşılıqlı münasibətlərinin fonunda xeyli personajları dram əsərlərinə götürür, bunların içinde mənfi tipajlar üstünlük təşkil edir: oğullarını əsgəriyə göndərməyən varlı, vəzifəli ata, onun arvadı, qan düşmənciliyi üzündən bir-birinə qənim kəsilən ağqoyunlular və qaraqoyunlular, "Köhnə evin" sakinləri, "Varlı qadın"da Həvvə Zərlinskaya-onun oğlu, qızı, "İyirmi ildən sonra"da bir-biri ni tapan Qadın və onu sevən varlı Səfir... bunların sayını artırta da bilerik.

"Ağqoyunlular və Qaraqoyunlular" pyesində

Fərid və Fidan, "İyirmi ildən sonra"da Otello-yalnız bu obrazları göstərə bilərik ki, bu obrazlar pisliyə qarşı müqavimət göstərir, ancaq müqavimət, mübarizə yox. Xarakterə zəif insanlardır. Sual olunur: yəni bu müsəqillik illərində Şəri dəfə edəcək qəhrəmanlar yoxmudur? Bəlkə də, ümidiimizi üzüb deyərdik ki, yoxdur. Amma 2013-cü ilde qələmə aldığı "Ünvansız qatar" dramında Əli Əmirli epizodik də olsa, belə bir obraz yaradır- adı həqiqətən Mişaylo olan və Qarabağ döyüşlərində yaralanmış keçmiş döyüşü. O, Familin "Bilin, ay camaat, yuxarıdan göstəriş verilib ki, Qarabağ qacqınlarını Bakıya buraxmasınlar. İndi dənənən olayınız çarə qılın! Bir-iki saatə erməni golib bura çatacaq" kimi təxribatçı, satqın bir adəmin dərsini verir, deyir ki: "Camaat, heç uymayın təxribata. Mühəribə olan ölkədə qəhrəmanlar da olacaq, satqınlar da, casuslar da, məğlubiyyətlər də, qələbələr də!". Amma təəssüf ki. Əli Əmirli bu obrazı elə bu səviyyədə saxlayır, inkişaf etdirmir. Yeri golmişkən qeyd edək ki. "Ünvansız qatar" Əli Əmirlinin 90-ci illər Azərbaycan gerçəkliliyini real və inandırıcı şəkildə dramaturgiyada canlandıran, həm də azərbaycanlıları toplum halında təqdim edən ilk əsərdir.

Keçək Firuz Mustafanın dramaturji yaradıcılığına. Əli Əmirli kimi o da dramaturgiyaya nəsrədən gəlib və hər iki janrıda ədəbi fəaliyyətini davam etdirir.

(ardı növbəti şənbə sayımızda)

Xərçəng xəstəliyinə tutulan Nisə Qasimova: "İnsanın başına hər şey gələ bilər"

"Uzun müd-dətdir ki, heç yerdə görün-mür də dəm. Amma bu gündən yeni-dən "instag-ram" səhifə-sində varam".

Adalet.az xəbər ve-rir ki, bu sözləri Xalq artisti Nisə Qasimova "Instagram"da paylaşımında bildirib:

"Eşitdiyiniz məlumatla bağlı bir neçə kelimə demək istəyirəm. Bəli, əməliyyat olundum. Kiçik bir əməliyyatdır, narahat olmağa dəyməz. Heç vaxt istəməmişəm ki, ağrularımla, acılarımla gündəmə gəlim. Hər bir insanın başına hər şey gələ bilər. Bilirəm ki, Nisə sevənlər məni gözləyir. Yeni mahnilar üzərində çalışmağa başlamışam".

"Sənətçinin əlavə gəliri olmalıdır"

Karonavirus pandemiyası digər sahələr kimi incəsənətə də təsirsiz ötüşməyib. Təbii ki, gənc xanəndələrimizin böyük miqdarda gəlir yerləri toylar olduğu üçün onlar bu aylar ərzində çoxsaylı işlər həyata keçirə bilməyiblər. Adalet.az saytı olaraq "Pandemiya büdcənizə necə təsir edib?" mövzusunda gənc xanəndələrimizin fikirlərini öyrəndik və onların dediklərini olduğu kimi təqdim edirik.

Günay İmamverdiyə: "Karantin dövründə büdcəm pedoqoji fəaliyyətimdən oldu. Digər vaxtlarda toylardan gəlir əldə edirdik. Amma karantin dövründə toylar olmadı və gəlirim aldığım maaşa formalaşdı. Karantin, sözsüz ki, bize də təsir elədi. Sırf maaşa nisbətən dolanmaq mümkündür. Sənətdə xərclər çoxdur, bunun geyimi var, səs yazması var, klipi var ki, maaş bunlara bəs etmir. Odur ki, sənətçinin əlavə gəliri olmalıdır".

Almaxanım Əhmədli: "Bir neçə aylıq karantin dönmədə toylara, konsertlərə qadağalar qoyulduğuna görə bizim üçün də çətinliklər oldu. Amma çox şüfür ki, məndə bir o qədər də sıxıntılar olmadı. Bəlli ki, mənim işlədiyim daimi bir iş yeri var ki, solistəm və alıdığım maaşa görə normal dolana bildim. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Dövlət Televiziyyasında və Beynəlxalq Muğam Mərkəzində solist kimi çalışıram. Hər iki yerdən də maaşımı almışam. Düzdür, maddi gelir əvvəlki kimi olmasa da, amma maaşla özümü saxlaya bildim".

Kamilə Nəbiyeva: "Təbii ki, bütün müğənnilərin, xanəndələrin gəlir yerləri toylardır. Bizim ən böyük biznesimiz toydur. Mart ayının 15-dən bəri heç bir toy olmadığına görə qazancım da yoxdur. Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin solistiym, bir tək ordan aldığım maaşa dolanıram. Pandemiya dövründə gördüğüm işlər də oldu, lakin o da çox olmadı. Çünkü büdcəm imkan vermədi ki, böyük işlər görür. İnşaAllah toylar başlayar və gəlir əldə edərək. Əldə etdiklərimizlə də yenidən mahnilar yazdırıraq, kliplər çəkdirərik".

Rövşən Tahir

Ebru Gündəşin atası sahibsiz və kimsəsiz şəkildə öldü

Ötən illər Türkiyə mətbuatının gündəmینə düşmüş bir olay bu gənki günə qədər aktivliyini qorumaqdadır. Bildiyiniz kimi, müğənni Ebru Gündəş milyon dollar dəyəri olan villa da yaşadığı haldə atası evsiz-köməksiz qalmışdı.

Həmin vaxtlar Türkiyə mətbuatının verdiyi məlumatla görə, azərbaycanlı iş adamı Rza Zərrabla ailə quran sənətçinin atası Küçədə köhnə əşyaların satışı ilə məşğul idi. Qızının onu heç vaxt axtarmadığını deyən Remzi Gündəş gecələrini 20 kvadrat metrlik dükanda keçirirdi. O, Ebru haqda danışmaqdan imtina etmişdi. Hətta mediaya belə bir açıqlama vermişdi:

"Mən şərəfsiz bir insan olsaydım, indi deb-

dəbeli villada yaşayardım. Şərəfim olduğu üçün belə haldayam. Dilençi deyiləm. Acından ölərəm, amma kiminse qapısına gedib, bir loxma çörək də istəmərəm. Bir vaxtlar mənə gel bu evdə qal demişdi. Amma ondan gələcək xeyri istəmirəm. Mənə halalliq lazımdır. Haramla heç bir işim yoxdur".

Sənətçinin atası "Heç nəvənizi gördünümüz" sualına isə "Mənim övladım yoxdur ki, nəvəm de

olsun. Amma əsl bir övladımın və nəvəmin olmayıncı çox istəyərdim" cavabını verərək göz yaşlarını saxlaya bilməmişdi.

R.Gündəşti sonda "Əsgər ailəsində doğulmuşam.

Ona görə də qürurum var. Yoxsa Bülənt Ərsoyun da qapısını döyüb, kömək istəyərdim. Dövlətə pul ödəmədiyim üçün on ildir təqaüddən məhrum olmuşam. Əger bunu ala bilsəydim, heç

olmasa, bir az daha yaxşı olardı" söylemişdi..

Adalet.az xəbər verir ki, məşhur türk müğənnisinin illərdir küsüllü olduğu atası sentyabrın 18-də 76 yaşında vəfat edib.

Sənətçi atasını səsiz-sədəsiz Büyüükmece Qəbiristanlığında dəfn edib.

Qeyd edək ki, Ebru Gündəşin 4 yaşı olan da spiritli içki aludəcisi olan atası evi tərk edib. Ebru məşhurlaşdırıldıqdan sonra bütün müsahibələrində atasının öldüyü deyib. Lakin atası Remzi Gündəş illər sonra ortaya çıxıb və Ebrunun atası olduğunu açıqlayıb. Müğənni isə atasını bağışlamayıb və ata qızından küsüllü olaraq dünyasını dəyişib.

Əntiqə Rəşid

"Müğənninin sevgilisi prodüssərə pul verir ki..." - Kartları açıdalar

Prodüsserin fəaliyyəti nədən ibarət olmalıdır? Varmı, elə bir prodüsser ki, müğənniyə maliyyə dəstəyi göstərilməsində böyük işlər görsün? Adalet.az saytı olaraq bunları araşdırıq və ölkənin iki prodüsserinin fikirlərini sizə təqdim edirik.

Tarix Əliyev: "Mənə Azərbaycanda bir prodüsser adı çəkin ki, o, müğənninin maliyyə işləri ilə məşğuldur. Azərbaycanda prodüsserlərin 90 faizi müğənninin puluna dolanırlardır.

Bir-ikisi var ki, deyir, biz ulduz yetişdiririk. Azərbaycanda ulduz formalasdırıran prodüsserlər 10 il əvvəldə qaldı. Bu yaxında Azərbaycan şou-biznesinə gələn müğənnilər prodüsserlərin hesabına çıxmayıblar.

Bu gün gənclərin dəstəklədiyi müğənnilərdən danışsaq, onlar sosial şəbəkə hesabına gündəmə gəliblər, sosial şəbəkədə tanınmış olublar. Hətta onların arasında Çinaro Məlikzadə var, Nahidə Babaşlı var, bir çoxları var ki, prodüsserlə yox, öz istedadları ilə sosial şəbəkə hesabına gəliblər. Hazırda da özlərinə maliyyə cəhətdən də təmin edirlər. 18-ci ilə ke-

cir ki, artıq şou-biznesdəyəm, prodüsser deyəndə bilirsınız ağlıma kimlər gəlir? Azərbaycanın Əməkdar artisti Manananı ölkəmizdə tanıtdıran Aqşin bəy, Əməkdar incəsənət xadimi Vaqif Gərəyəzadə

vəllər isə müğənnilər haqqında böyük şəxsiyyətlər danişardı. 20 manatlıq səhifənin admini sual verir ki, filankəs sən onu bəyənirsən? O da deyir, xeyr, bəyənmirəm. Bundan başqa heç bir iş görmürlər".

gəlir. Vaqif müəllimin məktəbini keçmiş neçə müğənni var?! Bu gün hanısa müğənninin sevgilisi gətirib prodüsserə pul verir ki, həmin müğənnini tanıtır.

Müğənnilər bu gün ən asan yoldan istifadə edirlər. "Instagram"da 20-30 manata reklam edən səhifələrdə özlərini paylaşırlar. "Müğənni bu gün yataqdan durdu", "Müğənni bu gün nənəsinin yanına getdi", "Müğənninin bibisi öldü" kimi başlıqlarla sosial şəbəkələrdə verilən xəbərlərde müğənni özü haqqında özü danışır. Əv-

Vəfa Nuriyeva: "Azərbaycanda prodüsser məktəbi yoxdur. Elə buna görə də, təsadüfi insanlar prodüsser işləyir. Prodüsser olan şəxs hərtərəfli inkişaf etməlidir.

Həm musiqi baxımından, həm iş baxımından sadə olmalıdır. Prodüsserin geniş dünyagörüşü olmalıdır.

Prodüsser yeni proyektlərə imza atması, komandanı idarə etməyi bacarılmışdır. Sadalanınanlar hələ işin bir hissəsidir. Prodüsser tək müğənniyə dəstək göstərməlidir. Burada müğənninin potensialı da özü-

nü biruze verməlidir. 2004-cü ildən Bahar xanım Lətifqızı ilə işləyirəm. 16 ildir ki, bir yerdə addımlayıraq. Lakin buna rəqmən özümə məxsus ayrıca işlər də ərsəyə gətirirəm. Prodüsser müğənniyə tabe olmamalıdır. Prodüsser özü müğənniyə layihələr hazırlamalı və onun gündəmdə qalması üçün əlindən gələni etməlidir. Son zamanlar təsadüfi insanların bu aləmdə çoxluq təşkil etdiyinə fikir verirəm.

Bu il bütün dünyada problemlə bir il oldu. Hər sahədə geriləmə baş verdi. Müğənnilərin 7 aydan çoxdur ki, qazancı yoxdur. Çox insanlar müğənniləri qınayır, deyirlər ki, zamanında qazanıblar, onlara heç nə olmaz. Elə deyil, bir evə 7-8 aydır ki, qazanc gəlmirsə, nədən səhbət gedə bilər? Pandemiya dövründə müğənnilərin işləri azaldı.

Maddiyyatın olmaması yeni işlər görməyə mane oldu. Hətta bir çox sponsorluq etməyə hazır şirkətlər belə müəyyən işlərdən boyun qaçırlılar. Bir neçə işi öz gücümüzə etdik ki, bu da indiki vəziyyətdə çox normaldır".

Rövşən Tahir

Bülənt Ərsoyu "kloun" qrimində çıxaran stilist Anar...

Artıq 40 ildir ki, Türkiyənin sevilən Divası gözümüz qarşısındadır və oxuduğu mahnilər qəlbimizi ovsunlayır. Səsinə, ortaya qoymuş performansla söz, nöqsanı bilməz.

Amma siz də razılışarsınız ki heç vaxt Bülən xanımın stilisti onu normal şəkildə bəzəmədi. Çünkü müğənni qarşımıza çox zaman klounların üz-makiyaj qrimi ilə çıxıbdır. Və ilk dəfə deyə bilərik ki, Bülənt Ərsoy izleyenlərin qarşısına normal eyni zamanda, müğənni kloundan çox özünə oxşan makiyajda çıxdı. Bunu azərbaycanlı stilist bacardı. Adalet.az xəber verir ki, stilist Anar Ağakısiyev bu dəfə Türkiyənin məşhur ifaçısı Bülənt Ərsoy makiyaj edərək kökündən dəyişib. Hazırda İstanbulda olan Ağakısiyev ifaçını tamam fərqli stilə bezədiyi üçün izleyicilər ona xoş sözler söyləyib. Eyni zamanda Ərsoy da Anarın makiyajına teriflər yağdırıb. Qeyd edək ki, Anar Azərbaycanda olarkən bir sira müğənniləri stilistik xidmət göstərmiş və onları inanılmaz dərəcədə dəyişmişdi.

Əntiqə

Ağsu rayon Ağrar İslahat Komissiyası tərefindən Ağsu rayon Dilman kənd sakini Abdullayev Hafiz Adil oğlunun adına 14 dekabr 1998-ci il tarixli 14 nömrəli qərar ilə verilmiş JN-0088 kod: 40911038 sayılı torpaq mülkiyyət hüququna dair Dövlət Akti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Quba rayon Ağrar İslahat Komissiyasının 18 noyabr 1998-ci il tarixli 15 sayılı qərarı ilə Quba rayonu Qəçrəş kənd sakini Ələsgərov Şirbala Məmmədəğa oğlunun adına verilmiş Azərbaycan Respublikası Torpaq Mülkiyyət Hüququna dair JN-285F Kod 30317018 Şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Quba rayonu Ağrar İslahat Komissiyasının 1998-ci il 28 oktyabr tarixli 13 nömrəli qərarı ilə Quba rayonu Çartəpə kənd sakini Əliyev Rehim Əsgər oğlunun adına verilmiş Azərbaycan Respublikası Torpaq Mülkiyyət Hüququna dair JN-0059 Kod 30327038 Dövlət Akti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayon Dəyirmanlı kəndində yerləşən mərhum Xəlilov Məzahir Sətərə oğluna məxsus 1998-ci il 25 iyun 06 sayılı qərarla verilmiş JN: 321 kod 90610028 olan torpagın mülkiyyətə aid Dövlət akti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayon Mürtülü kəndində yerləşən Məmmədova Bənövşə Mürsəl qızına məxsus 24 may 2001-ci il 04 sayılı qərarla verilmiş JN: 0017 kod 90610038 olan torpagın mülkiyyətə aid Dövlət akti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayon Yenikənd kəndində yerləşən Əhmədov Qurban Murad oğluna məxsus 1998-ci il 25 iyun 06 sayılı qərarla verilmiş JN: 0091 kod 90610018 olan torpagın mülkiyyətə aid Dövlət akti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayon Mürtülü kəndində yerləşən Məmmədova Bənövşə Mürsəl qızına məxsus 24 may 2001-ci il 04 sayılı qərarla verilmiş JN: 0017 kod 90610038 olan torpagın mülkiyyətə aid Dövlət akti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Eminov Şamilə məxsus AA 03882 seriya nömrəli gəmi biliyi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Nəbiyeva Sevda Nuşirəvan qızının adına verilmiş Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Hövşən qəsəbəsinə gedən yolun sağ tərəfində yerləşən torpaq sahəsinin (reyestr 006013005555) Çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Liman Şəhər sakini Mahmudova Tamara Süleyman qızına 18 iyun 1998-ci il tarixli 11 sayılı qərar ilə verilmiş torpagın mülkiyyətə verilməsinə dair Şəhadətnamə (JN-1523F kod 80202004) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Aqil Abbas Şakir və Şamil Tağıyevlərə qardaşları TAHİR TAĞIYEVİN

vaxtsız vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sərdar həkim və Bilal, Şakir və Şamil Tağıyevlərə qardaşları TAHİR TAĞIYEVİN

vaxtsız vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Aqil Abbas və "Ədalət" qəzetinin kollektivi Nizami Allahyarova əzizini DAĞBƏYİ müəllimin

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Təsisçi və baş məsləhətçi:
Aqil Abbas

Baş redaktor:

İradə Tunçay

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yüksəlib sahifələnmis və "Azərbaycan" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müelliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPITAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.

kod: 200112 həh

Müxbir hesab: 0137010001994

S.W.I.F.T. Bik: AIBAZ 2xhesab N:

3807001941100451111 VOEN: 1300456161

İndeks: 0107 Qeydiyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ.1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə,

"AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-ci mərtəbə.

Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 534-55-98 Faks: 539-80-26

adaletqezeti@rambler.ru

adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 2000

Sifariş: 25

Çapa imzalanmışdır:

25.09.2020

16 ƏDALƏT

26 sentyabr 2020-ci il